

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ.
TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI
NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYED-
ÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ
EGYES SZÁM 12 FILLÉR, VASÁRNAP 24 FILLÉR

XV. ÉVFOLYAM, 180. SZÁM.

Debrecen, 1938 augusztus 10 szerda

ÁRA: 12 FILLÉR.

Munka nélkül nincs töke- képződés

Irtta: **Bornemisza Géza**
m. k. t. t. iparügyi
miniszter

Talán nem kell bizonyítanom, hogy magasabb életnívót és magasabb kulturát jelent az, ha az ország lakosságának minél nagyobb része, minél több iparcikket használ, fogyaszt. A világ nagy ipari országai, az Egyesült Államok, Anglia, s általában a nyugati államok, mind az ipar fejlődésével gazdagodtak meg és váltak nagyhatalmakká. És ha felsorolnánk néhány adatot tekintetben, hogy ahol magasabb életnívón él a nép, ott hogyan aránylik az az iparból származó nemzeti jövedelem a mezőgazdaságból származó nemzeti jövedelemhez, akkor a legnagyobb jövedelmet ott találunk, ahol az iparból származó jövedelem többszöröse, ötszöröse-tízszere a mezőgazdaságból származó jövedelemnek. Németországban a mezőgazdasági jövedelemnek 5-6-szorosát teszi ki az ipari jövedelem, viszont nálunk ez a két jövedelem körülbelül egyenlő módon áll és ez determinálja Magyarországon azt az életnívót, amelyen lakosságunk túlnyomó része tevékedik.

A mezőgazdaságnak igen fontos érdeke — főképpen és elsősorban a nyugodt, stabil árnívó elérése és megtartása végett — a belföldi piacnak minél nagyobb kiterjesztése, hogy az ipari alkalmazottak, a munkások és tisztviselők fogyasztása emelkedjék, mert ez sokkal nagyobb mennyiségben biztosítja a belföldi piacon mezőgazdasági feleslegünk értékesítését, mint az export. Ismeretes az a statisztikai adat, hogy Budapestnek — pusztán Budapestnek, tehát még nem is a környékkel együtt — agrárcikkben való fogyasztása sokkal nagyobb mértékben esik latba a mezőgazdaság szempontjából, mint az egész export.

Távol áll tőlem, hogy ismerve az iparfejlesztés mai lehetőségeit, azt állítsam, hogy egyedül az iparfejlesztéssel is meg tudjuk oldani népességi problémánkat. Ezt nem merném állítani, mert bármilyen erőteljes iparfejlesztést folytatunk is, ebben az országban, mindig szükség lesz arra, hogy a tanulatlan munkások nagy tömegét foglalkoztató, egyszerű közmunkákat is végeztessünk. Ennek a kettőnek, tehát egyrészt az iparfejlesztésnek, másrészt pedig az agrártársadalom kiterjedt néprétegét kitevő földmunkások tervszerű foglalkoztatásának, tehát egy intenzív közmunkaprogramnak a megvalósítása teszi lehetővé, hogy ebben az országban minden dolgozni tudó és dolgozni akaró magyar munk-

Kiéleződött a helyzet a szudétánémet vidékeken

Tudósítás
a 2 oldalon

Vitéz Rátz Jenő miniszter a honvédelem nagy feladatairól, a katonás szellem kifejlesztéséről, a rend és a fegyelem szükségességéről

„Mindenki egyért, egy mindenkéért“ — „A honvédség
maga a nemzet és a nemzet maga a honvédség“

Vitéz Rátz Jenő honvédelmi miniszter tegnap a sajtó számára nagyjelentőségű tájékoztatót nyújtott a honvédelem feladatairól és mindazokról a célkitűzésekről, melyek vezeték a magyar honvédelem vezető tényezőit. A sajtófogadónapon a honvédelmi miniszter kíséretében megjelent Sónyi Hugó altábornagy, Keresztes Fischer Lajos altábornagy, a vezérkar főnöke, Antal István államtitkár és Dulin Elek miniszteri osztálytanácsos, a miniszterelnökségi sajtóosztály képviselője.

Rátz Jenő honvédelmi miniszter, miután bemutatott neki a sajtó képviselőit a következőket mondotta:

— Szeretettel üdvözlöm a magyar sajtó munkásait és megköszönöm, hogy hívásomra ilyen szép számmal jelentek meg. Röviden exponálni akarom, hogy miért kérek tőletek az urakat. Mindenki ismeri a sajtónak nagy közvélemény-formáló erejét. Ezt az erőt szeretném igénybe venni a magyar honvédelem most kezdődő nagy munkájához.

— Alkalmat akartam adni az uraknak arra, hogy személyesen is megismerjék a magyar honvédelem vezetőit. Alkalmat akarok adni az uraknak arra, hogy személyes kapcsolat révén megismerjék a honvédség csapatait, intézményeit, azoknak mindennapi munkáját. Az urak nagyon jól tudják, hogy az egész világon óriási fegyverke-

zés folyik.

— Arra, hogy egy hadsereget fel tudjunk építeni, szükségünk van emberanyagra és szükségünk van fegyverkezésre és minden egyébre, ami ezzel együtt jár. A hadsereg nagyságát a rendelkezésre álló népesség szabja meg. Bizonyos népesség kihasználásán túl józanul nem mehetünk, ha a céljainknak megfelelő hadsereget akarunk elérni.

— Az anyagi felkészültség és a fegyverzés mennyiségét és minőségét pedig megköti az ország teherbíró képessége. Itt sem csaponghat a katonának a fantáziája a végtelenségig, hanem csak azokkal az erőkkel számolhat erre a célra, amit anélkül vehet igénybe, hogy az ország gazdasági életét felborítaná. Van azonban valami, amit végtelenségig tudunk fokozni és ez a nemzet katonás szelleme, ami nélkül ma a legnagyobb hadsereg s a legjobban felfegyverzett, a legjobban kiképzett hadsereg sem ér semmit. Ennek az erőtegyezőnek a kihasználásánál természetesen a nemzeti adottságokat kell legmesszebbmenő módon érvényesíteni.

— A mai háboru nemcsak a katonák háboruja — folytatta a honvédelmi miniszter. — A háboru nemcsak a frontokon folyik. Ma a háboru három dimenziós háboru, hiszen nincs választóvonal front és országrész között.

— Az egész ország hadterület és

az országnak minden egyes lakosa, akár be van állítva a hadseregbe, akár odahaza folytatja polgári foglalkozását, tulajdonképpen egyformán tagja a honvédelemnek.

— Eppen ezért mondtam a képviselőházban, hogy nem tudok különbséget tenni a nemzet és a honvédség között. A nemzet minden egyes tagja, akár fegyvert visel, akár szánt, vagy az íróasztal mellett dolgozik, éppen úgy ki van téve a háborus veszedelmeknek, mint azok, akik a fronton fegyverrel küzdenek. Ezért mondtam, hogy a honvéd maga a nemzet és megfordítva: a nemzet maga a honvédség.

— Amire tehát mi törekedni akarunk, amit mi a végtelenségig akarunk fokozni és kihasználni — az a honvédség katonás szelleme. Miben áll ez?

— A katonás szellem áll a rend és fegyelem szükségességének önkéntes felismeréséből és annak gyakorlásából, de áll az aldozat-készségből, az egyéni érdekeknek az összesség érdekei alá rendeléséből, áll továbbá munkakedyből és munkaszeretetből, néha oly célokért is, amelyeket pillanatnyilag esetleg nem lát. Áll továbbá a vezetői iránti bizodalomból és azok megbecsüléséből, áll önfeláldozó bátorságból és törhetetlen hitből a nemzet nagyobb és boldogabb jövője iránt. Ezt a szellemet szeretnénk mi a nemzetben meghonosí-

kát és munkáján keresztül tisztességes megélhetést biztosíthassunk.

A nemzet életében rendkívül sok olyan munka van, amelyét nem lehet a rentabilitás szemüvegén nézni és a közmunkáknál, természetesen, elsősorban olyan munkák elvégzéséről kell gondoskodnunk, melyeket a magánvállalkozás nem tud rentabilisan megoldani, tehát az öntözés, a csatornázás, aztán a földjavítás kérdéseiről, a közleke-

desőbb rendű utakkal való kiegészítéséről stb. Ezek a befektetések azonban, merem állítani, mind rentabilisak lesznek akkor, ha ezzel a közmunkapolitikával párosul egy magasabb iparfejlesztési politika. Mert azok a viziutak, az a közlekedési hálózat, egyszersmind hasznos életre lesz az ily módon fejlődésképpessé tett gazdasági életnek. Itt is szembe szeretnék szállni azzal a közkeletű érveléssel, amely az egészséges közmunkapolitika ellen a tö-

kehiányt hozza fel és kiemelem, amint ezt már sokszor is megtettem, hogy, ha helytálló is bizonyos mértékben az, hogy töke nélkül nincs munka, másfelől az is bizonyos, hogy munka nélkül nincs megfelelő tökeképződés sem. Eppen ezért a helyes gazdaságpolitikának legfontosabb feladata, hogy ezt a circulus vitiosust ketté törje, természetesen, itt is, mindenkor szem előtt tartva a helyes mértéket.

— Túlságosan vérmes embereknél, kiváltkép akiknél az igen nagy nedvesség mindenféle kellemetlen tünete, mint gyors elfáradás, elbágyadás, a teltségérzete gyakran jelentkezik, kitűnő hatással szokott járni, ha néhány hétig naponta reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet isznak. Kérdezze meg orvosát.

ta és ehhez kérem az urak együttműködését.

— Többször kijelentettem, hogy nem militarizálni akarjuk az országot, nem azt akarjuk, hogy mindenki uniformisban járjon és fűttszóra rendelkezésre álljon, hanem azt akarjuk, hogy kölcsönös megbecsüléssel adják meg a nemzet minden egyes tagjának azt felvilágosítást és azt a felkészültséget, amire szüksége van, amikor épp egy veszedelemben kerülhet a háború folyamán, mint hogy ha a fronton fegyverrel küzdene.

— Ez a felkészültség fogja megvédelmezni a legszegényebb és a legszerényebb polgárt is azoktól a meglepetésektől, amelyek reá a modern háborúban várnak. Ennek a katonaság szellemnek a fejlesztésével a honvédség óriási nemzetnevelő munkát végez a bekében. Aki

hozzánk kerül, megtanulja, hogy mit jelent dolgozni egynek mindenkiért és mindenkinek egyért.

— Azt szeretném, ha a sajtó igen tisztelt képviselői közvetlen megismerés, közvetlen látás és tapasztalás alapján ismerné meg azt a munkát, ami nálunk a csapatoknál, az egyes katonai intézményeknél napról-napra folyik, kezdve alulról fel, a legmagasabb pontokig.

A honvédelmi miniszter végül kérte a sajtó képviselőit, hogy továbbra is támogassák szívvel, lélekkel a honvédelem ügyét a honvédelem nagy feladatainak ismeretével, valamint az ősi magyar katonai szellem ápolása által.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Holmok Sándor vezérkari alezredes ismertette azokat az elgondolásokat és gyakorlati módokat, amelyek révén a honvédelmi miniszter által vázolt célok megvalósíthatók volnának.

A honvédelmi miniszter a sajtófogadás után villámsreggelre látta vendégül a honvédség megjelent vezetőit és a sajtó képviselőit. A fehér asztalnál hosszasan elbeszélgetett az újságírókkal és részletes felvilágosítást nyújtott nekik a felvetett kérdésekre.

Dr Révész Imre professzor előadása a reformációról

Magyar és idegennyelvű előadások a Nyári Egyetemen

A Nyári Egyetemen az ötven-igen gazdag programot bonyolították le. Az előadások magyar és idegen nyelveken folytak.

Ezek között kiemelkedő volt dr Révész Imre egyetemi tanár hatalmas előadása a reformációról. Révész professzor „A reformáció és ellenreformáció szerepe Magyarországon, a magyar és az európai művelődés szempontjából” című előadásában fejtegette, hogy milyen fontos az egységes gondolkodás rendszeres kifejtése. Idevezető út az európai művelődés eseményeinek megítélésénél a vallási és a történelmi értékelés elválasztása lehet. Nagy egyháztörténelmi írók neveit említette, akiknek műveiből egyáltalán nem állapítható meg, hogy milyen vallásúak, annyira egyetemes szempontok tudták áttekinteni a művelődéstörténet nagy eseményeit. A reformáció az egyetemes művelődésnek új lelkesítést kölcsönözött, amelynek egyik fontos vonása az Istenhez való belső viszonyulás közvetítő nélkül. Ennek politikai kifejeződése az állam és egyház viszonyában hozott létre változásokat, az egyház többé nem állam az állam fölött. A reformáció szellemétől átítatott államokban jóval öntudatosabb lett a nemzeti jelleg szellemi és politikai téren. A felszabaduló lelki energiák következtében megerősödött, megélenkült a gazdasági élet, megerősítette a polgárosztályt, ez pedig ledöntötte a rendiség körlátait, továbbá egész sor demokratikus intézményt hozott létre. A reformáció új művészettermékeket hozott létre, zenéi téren a chorált, képzőművészetek terén Rembrandt lélekábrázolásai az eredményei ennek az új szellemi áramlatnak. Tudományos téren a legnagyobb változás a dogmák abszolútosságába vetett hit

megrendülése. A reformáció által kiváltott szellemi reakció, az ellenreformáció olyan új lelkesítést teremtett, ami távol állt a reformáció előtti katolicizmustól. Az új lelkeségnek az alapja a tekintélytiszteltet, amely művészeti téren a barokkban nyert kifejezést, a politikai téren pedig az abszolútizmus megerősödését, valamint a társadalmi és állami élet első modern szerveinek megteremtését eredményezte. A közönség nagy lelkesedéssel ünnepelte a kitűnő előadót, aki előadását ma folytatja.

Dr Nyireő István egyetemi magántanár, az Egyetemi Könyvtár igazgatója „A magyar könyvművészet” címen tartott vetített képernyős értékes előadást. Dr Papp István egyetemi magántanár „A magyar nyelv”-ről szólt.

Dr Várady Imre egyetemi tanár „A magyar irodalom ölete” című olasz nyelvű előadásában kifejtette, hogy a magyar irodalom szerves része az európai művelődésnek.

Az idegennyelvű előadások kiemelkedő eseménye volt dr Kovács Árpádnak, a newyorki St. John University professzorának előadása „A Duna medence problémái a múltban és jelenben” címen. Agygün Süreyya, az ankarai mezőgazdasági főiskola professzora német nyelvű előadásában az állati kórokozókrol és ezeknek az emberhez való viszonyáról beszélt. Dr Molnos Lipót egyetemi magántanár, a párisi Magyar Tanulmányi Központ igazgatója folytatta franciayelvű előadását a magyar irodalomról. Műsoron kívül igen értékes előadást tartott Zofja Rynkiewicz egyetemi magántanár, aki francia nyelven általános érdeklődést keltő problémákról beszélt. Vanger Julia nyelvtanár angol nyelvű előadásában a legneveze-

tebb magyar népviseleteket mutatta be vetített képekkel kísért előadásában. Gertruda Konatkowska, a poznańi állami zeneiskola tanárnője német nyelven ismertette a lengyel nemzeti táncokat és ezek zenéjét. Wladislaw Szablinszky Magyarország népességét ismertette lengyel nyelven. Vi-

téz Hadházy Dezső egyetemi testnevelési tanár, az Auditorium Maximumban bemutatta a berlini és garnisch-partenkircheni olimpiai játékokról szóló filmet. A filmelőadást a közönség állandó tetszésnyilvánítása kísérte.

Ujabb súlyos incidensek kiéleztek a helyzetet Csehországban

Prága, aug. 9. (Német TL.) Mint a szudétanémet párt sajtóirodája közli, Frank Hermann képviselő, Henlein helyettese elnöklétével a szudétanémet párt kerületi vezetői tanácskozást tartottak. A kiadott közlés szerint minden jelentésből kitűnik, hogy a helyzet az egész szudétanémet területen különösen a május 21-i rendszabályok után általában kiéleződött és hogy a német lakosság azt a legnagyobb mértékben nyugtalanítónak érzi. Súlyosbítoan hozzájárult ehhez számos incidens, köztük egy szudétanémet meggyilkolása Glaserwaldban.

A német sajtó a csehországi helyzet tarthatatlanságáról ír

Berlin, aug. 9. Baierle szudétanémet munkás halálával kapcsolatban, kit egy cseh szociáldemokrata négy kézzel megölt, a német sajtó hosszú cikkekben új cseh terrorhullámról ír. A lapok rámutatnak ezzel kapcsolatban a csehországi helyzet tarthatatlanságára. A Berliner Börsenzeitung

így ír: A nagy német közvélemény a legnagyobb megdöbbenéssel fogadja a szudétanémet Baierle meggyilkolásának híreit. A német nép nem hajlandó tovább tűrni, hogy a németeket csupán népi hovartartásuk miatt zabolátlan hordák mint duvadakat pusztítsák. A Völkischer Beobachter szerint a szudétanémeteket különböző erőszakosokkal addig akarják izgatni, hogy végül mint „zavarteltöklök” elbánhassanak velük. Ezeknek a mesterkedéseknek a célja most Runciman lord prágai tartózkodása alatt önként adódik.

Megint leszurtak egy szudétanémetet

Prága, aug. 9. Megbízható forrásból most vált ismeretessé, hogy hétfőre virradó éjszaka Sirb községben a csehek késsel megtámadták Wiesner Józsefet, a szudétanémet párt tagját. Wiesner négy kézzel érte. Boóner szudétanémetet, aki a megtámadott segítségére sietett, boxerrel arcán súlyosan megsebesítették.

Még hosszú hetekig folytatja Runciman lord prágai tárgyalásait

Tegnap fogadta a szudétanémetek képviselőit.

Prága, aug. 9. Az angol küldöttség kedden a cseh kormány javaslatát tartalmazó iratokat tanulmányozott, amelyeket az angol küldöttséghez utaltak. Ebéd után lord Runciman felkereste Hodzsa miniszterelnököt, hogy megbeszélje vele, miként látja eddigi tájékozódásai alapján a helyzetet és hogy milyen lépésekre volna szükség annak tisztázására, hogyan tartsák fenn a küldöttség további együttműködését a cseh kormányval.

Délután 5 órakor lord Runciman fogadta a szudétanémet párt képviselőit, hogy megbeszélést folytasson az általuk átnyújtott memorandumról.

Lord Runciman környezetéből a

Central European Radio képviselői előtt határozottan megallozták azt a híresztelést, hogy a lord aug. második felében Londonba akar utazni, hogy az angol kormányelnököt prágai megbeszéléseinek menetéről tájékoztassa. Hangoztatják, hogy a lordot munkája még hosszú hetekre Prágába köti és ezidőszent egyáltalában nem foglalkozik angliai látogatás gondolatával.

Még nincs eldöntve, hogy mikor fogadja lord Runciman a nagyrág képviselőit. Ebben a pillanatban a magyar párt vezetői közül csupán Eszterházy János gróf ügyvezető elnök tartózkodik Prágában. Szálló Geza dr érkezését esütörtökre várják.

Németország és Olaszország képviselteti magát a Szent István ünnepségeken

Budapest, aug. 9. Németország és Olaszország a jubileumi Szent István ünnepségeken külön delegációkkal képviselteti magát, melyeknek vezetője egy-egy magasrangú tábornok.

Szerdán kezdődik a négy napos miniszter tanács

Budapest, aug. 9. Szerdán délelőtt 10 órakor kezd a kormány a négy napra tervezett mi-

nisztertanácsot, amelyen a parlament öszi munkaprogramjával kapcsolatos törvényjavaslatokat beszéltek meg. Szerdától szombatig délelőtt és délután tanácskoznak a kormány tagjai és előre meghatározott program és napirend szerint tárgyalják le a különböző politikai, gazdasági, társadalmi és szociális intézkedéseket, célzó törvényjavaslatokat és rendeleteket.

Páris, aug. 9. A párisi török nagykövet határozottan cáfolja az angol sajtóban megjelent azt a hírt, hogy Kemal Atatürk súlyos beteg. Ennek ellenére több francia lap azt írja, hogy dr. Fissliger ismert specialista orvos-tanárt sürgősen a török kizártsági elnök betegágyához hívták.

Idényvégi árusítás

Kardos László 1831

V i g s z i n h á z

Ma 2 amerikai sláger!
I. DORIS NOLAN - GEORGE MURPHY
táncos, zenés vígjátéka:

EZ MINDENNEK A TETEJE

II. **Nótás betyár**

Isgalmas vadnyugati történet

Holtan megtalálták a fogorvost, aki borotvával átvágta mostohaleánya torkát

Dr Kiss Lajos a Hűvösvölgyben mérget vett be, felvágta ereit, majd felakasztotta magát.

Végkifejledéshez érkezett az a dráma, melyet Kiss Lajos budapesti fogorvos indított el, aki, — mint megirtuk — hétfőn borotvával elvágta mostohalánya, a 11 éves Fehér Gabriella nyakát. A kisleányt meg tudták menteni az életnek, a szanatóriumban megoperálták. A műtét olyan jól sikerült, hogy el is tudta mondani, hogy mi történt vele.

A kisleány elbeszélése szerint mostohaapja megsebezte véletlenül egyik ujját. A kis Gaby ágyban volt és látva, hogy vérzik mostohaapja ujját, kíváncsiskodva szólt hozzá:

— Mutasd apukám...

Az apa erre azt felelte, hogy jöj-jön vele a fürdőszobába, ott majd megmutatja a kezét. Magára zárta az ajtót, mikor a fürdőszobába értek, majd így szólt a kisleányhoz:

— Gabyka csukd be a szemed...

A kis szőfogaadó lány megtette, majd mostohaapja így szólt hozzá:

— Most számolj ötig...

A kisleány mosolyogva kezdett számolni, mert azt hitte, hogy valami kellemes meglepetésben lesz része. Mikor az öthöz ért, éles fájdalom érzett a nyakán. Ekkor vágott a nyakába mostohaapja.

Szemét felnyitotta és mostohaapja kezében meglátta a véres borotvát. Segítségért kiáltott, de

mostohaapja rá sem nézve, a borotvát ledobta a földre, kinyitotta az ajtót és elszaladt. A súlyosan sebesült kisleánynak még volt anynyi ereje, hogy esengessen, aztán elvesztette eszméletét. Később találtak meg átvágott nyakkal.

Dr Kiss Lajos aztán elrohant a házból. A rendőrség széleskörű nyomozást indított.

24 óráig tartó hajsza után a hűvösvölgyi erdőben megtalálták a szerencsétlen idegbeteg ember holttestét. Dr Kiss Lajos minden valószínűség szerint még hétfőn délután öngyilkos lett, néhány órával borzalmas tette után.

Egy munkás fedezte fel dr Kiss Lajos holttestét, egy alacsony bodzafán függve. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy orvosi késsel átszurta jobb lábszárának alsó részét, majd felvágta mindkét karján ereit, óriási adag medinált, hidrocidint és magninont vett be. Amikor már három sebből vérzett és az öt emberélet kioltásához elegendő mérge is szervezetében volt, levetette nadrágját, egyik szarából hurkot csinált és felakasztotta magát.

A fogorvost a Köszénbányánál ért veszteségei kergették olyan idegállapotba, mely a borzalmas tragédiát előidézte.

A magyar reformátusok világgyűlése Debrecenben

Negyven nemzet képviselteti magát — Több ezer résztvevőre számítanak. —
A világgyűlés végleges programja

Két hét múlva, augusztus hó 23-án, kedden nagyjelentőségű esemény és demonstráció színhelye lesz Debrecen. Ekkor tartják meg a kálvinista Róma falai között a magyar reformátusok világgyűlését, melyen több mint negyven nemzet képviselteti magát. Az előzetes jelentkezések után több ezer résztvevőre lehet számítani és a világgyűlés rendkívül impozánsnak ígérkezik.

A világgyűlés végleges programja szerint a résztvevők reggel fél 9 órakor a Kollégium udvarán gyülekeznek és zárt sorokban vonulnak a Nagytemplomba, ahol istentisztelet lesz. Az igézhirdetést Szabó Imre budapesti esperes végzi. A beszéd tárgya: „Jelki egy-ség Krisztusban”.

Az istentisztelet után ugyancsak a Nagytemplomban megkezdődik a világgyűlés. Bibliát olvas és imádkozik Farkas István tiszáninneni püspök. Megnyitót mond báró Vay László államtitkár, egyházkerületi főgondnok. A világgyűlést üdvözlők a magyarországi és külföldi reformátusok. Az üdvözlésekre válaszul Ravasz László püspök. Következik a hitvallásos deklaráció megtétele és határozati javaslatok előterjesztése és fogadása. Zárómódszert és áldást mond Medgyaszay Vince dunamelléki püspök. A gyűlés a Himnusz elneklésével végződik.

A gyűlés résztvevői ezután a Kossuth szoborhoz vonulnak. Ünnepi beszédet mond és a szobrot megkoszorúzza dr. Takaró Géza newyorki lelkész. Alkalmi ódáját előadja Hegyaljai Kiss Géza lelképásztor. Ezután a Kollégiumhoz vonulnak a résztvevők. Ott a Kölesey-emléktáblát megkoszorúzza beszéd kíséretében dr. Ince Gábor budapesti vallásoktatási igazgató. Szigethy Ferenc lelkész alkalmi ódát ad elő. Vé-

gül az egész gyülekezet eléneklé a Himnusz.

Délben közös ebéd a Kollégiumban a külföldi vendégek tiszteletére, majd a város nevezetességeinek megtekintése. Délután hat órakor nagyszabású műsoros est az Arany Bika dísztermében. A szép műsorszámok között ünnepi előadást tart „Krisztus magyar családjá” címmel dr. Makkai Sándor volt erdélyi püspök, egyetemi tanár. A műsor végén záró beszédet mond Tasnádi Nagy András ny. államtitkár. Este nyolc órakor vaesora a Kollégiumban.

A világgyűlésre különvonat indul Budapestről, mely a közbeeső állomásokon is vesz fel utasokat. A viteldij kedvezményes, de más irányból is ötvenszázalékos kedvezményrel lehet Debrecenbe jönni erre a napra.

A világgyűlés kimagasló eseménye Debrecenbe hozza a magyar és a külföldi reformátusok sok-sok kiválóságát.

— Balbo légügyi tábornok kedden repülőgépen elutazott Tripoliszból Berlinbe, hogy eleget tegyen Göring tábornagy meghívásának.

Filléres áruk a KLEIN DIVATHÁZ idényvégi vásárán!!

Sok pénzt takarít meg, ha most vásárol

Néhány tájékoztató ár:

Angóra divatszövet	188 fillér	„Goldberger” divatvászon	155 fillér
Faháncs imprimée divatmintákban	158 fillér	Kockás divatvászon	98 fillér
Crepella szövet színekben	098 fillér	Divatkarton	98 fillér
Hernyőselyem-nyersselyem	295 fillér	„Goldberger” strand karton	78 fillér
Hernyőselyem		Cérna cloqué	108 fillér
imprimée	690 350 fillér	Mintás divatvászon	135 fillér
Cloqué, divatszínekben	138 fillér	Különleges férfi inganyag	228 fillér
Chantung	268 fillér	Férfi inganyag kis hibával	178 fillér
Kockás flamisol	168 fillér	Divatflocon	98 fillér

Férfi ruhaszövet, jó minőség 10.—

Női divatkabátszövet tavaszról visszamaradva, közöttük sok külföldi minőség 7-80 6-50 5-50

Mikecz igazságügyminiszter nyilatkozott a sajtókamara felállításáról

Mikecz Ödön igazságügyminiszter tegnap nyilatkozott a sajtókamara felállításának előkészítéséről.

A sajtókamara felállítására vonatkozólag az 1938:XV. törvények ad utasítást a kormánynak, — mondotta Mikecz Ödön igazságügyminiszter — hogy akár időszakos, akár nem időszakos lapkiadója, szerkesztője vagy a lap állandó munkaviszonyban álló munkatársai részére sajtókamara felállításáról gondoskodjék. Megállapítja ez a törvény azt, hogy akár időszakos, akár nem időszakos lapkiadója, szerkesztője, vagy a lap állandó munkaviszonyban álló munkatársa csak az lehet, aki a sajtókamara tagja. A kamara tagságára vonatkozólag a törvény 3. paragrafusa a magyar állampolgárságot kötelező kellekként állapítja meg, egyébként felhatalmazza a kormányt arra, hogy a tagság más feltételeit rendeletben állapítsa meg.

A törvény 4. paragrafusa a zsidók arányszámáról rendelkezik a kamara keretén belül, az 5. paragrafus az egyes lapvállalatokon belül a lapok állandó munkaviszonyban álló újságíróinak arányszám szerint való megoszlását szabályozza.

A kormány a sajtókamara felállítására és szervezetére vonatkozó rendeletét — hangoztatta ezután Mikecz Ödön igazságügyminiszter — még augusztus folyamán szándékozik kiadni.

A rendelet anyagára vonatkozólag rendelkezésemre áll az újságírók kamarai csoportjának, a Magyar Újságírók Egyesületének és a magyar újságkiadó szindikátusnak emlékirata és egy előadói tervezet. Ennek az anyagnak az áttanulmányozása után terjesztem elő azt a tervezetet, amely a sajtókamara felállítására vonatkozik és a működésre vonatkozó szabályokat tartalmazza. Ennek a tervezetnek előkészítése előtt módot kívánok adni a lapkiadók és újságírók képviselőinek arra, hogy fel-fel fogásukat a sajtókamara ügyében velem közölhessék.

Meg vagyok győződve arról, hogy az általuk ismertető és revételeket hasznosan fogjuk felhasználni a végleges tervezet előkészítésében. A kamara célját és feladatát a törvény megszabja, a kormány feladata ennek a célnak és feladatának megfelelő szervezet felállítására.

Végül ezeket mondotta még az igazságügyminiszter:

A részletekről beszélni még időelőtti volna. Egyrészt, mert még miniszteri tervezet nincs, másrészt pedig a törvény a kormány hatáskörébe utalván a rendelet kiadását, a minisztertanács állásfoglalása előtt kialakult és végleges alapelvekről beszélni nem lehet.

— Halálos csónakázás. Szegedről jelentik: Kedden este fél 9 órakor egy csónakkirándulásról hazatérő vidám társaság a sötétben a híd alatt neki-evezett egy vontató gőzösnek és a bennülők vízbeestek. Vljajits Mária 36 éves magánzó vízbeült.

Apolló mozgó

Ma utoljára a 2 izgalmas attrakció:

1. Halálbrigád
  2. Rabszolgahajó
- Nézzé meg! Utolsó alkalom!
Előadások: d. u. 6 és 9 órától

Fogadóest a Nyári Egyetem hallgatói részére

Debrecen város polgármestere a Nyári Egyetem hallgatói tiszteletére ma, szerdán este 9 órakor fogadóestét tart az Arany Bika szálló dísztermében.

A fogadóestén az érdeklődő közönség részt vehet, azonban személyenként 1.— pengő fogyasztási jegy váltása kötelező. E jegyeket este 8 órától kezdődően a dísztermi feljárójánál árussítják. A jegy ára 1.— pengő s azt a fizető pincér teljes 1.— pengős értékben készpénzzel elfogadja.

Az 1.— pengő fogyasztás előírásával a rendezőség a terem túlszűfoltóságát kívánja csökkenteni.

Megjelenés nyári uccai ruhában. — A zenét Fejes Béla jazz-zenekara szolgáltatja.

Mécs László Debrecenben

Mécs László, a kitűnő felvidéki író ma délután érkezik Debrecenbe, hogy megírta előadóját az Auditorium Maximumban. A Nyári Egyetem vezetőségének régi terve az, hogy az élő, magyar irodalmat is bemutassa külföldi hallgatóinak s ezért kérte fel előadására Mécs Lászlót. Az előadás délután 5 órakor lesz. A költeményekhez Molnos Lipót, a Párizsi Magyar Tanulmányi Központ igazgatója mond bevezetőt. Mécs költeményét franciául Marcelle Sillvain fogja bemutatni. Végül Mécs László szavalja magyarul a tárgyalt költeményeket. Az előadódélután iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Kormányzói elismerés dr Papp Károly egyetemi tanárnak

A kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy dr Papp Károly debreceni m. kir. Tisza István tudományegyetem ny. rendes tanárnak az egyetemi oktatás é a tudományos irodalom növelése terén szerzett érdemeiért elismerését tudtul adják.

A magas kitüntetés Debrecen irodalmi és tudományos életének egyik legkiválóbb tagját érte. Dr Papp Károly mint a Csokonai Kör elnöke is nagyértékű munkát fejtett ki. A Petőfi Társaság tiszteletbeli tagjává választotta. Esztétikai munkásságának legszebb alkotásai az Arany János költészetével foglalkozó tanulmányok. Az egyetemi oktatás terén is nagyjelentőségű és értékes működés áll a kiváló tudós és író mögött, éppen ezért a kormányzói elismerés arra érdemes férfiút ért.

Úszóink helyezéseket értek el a keddi Európa bajnokságon

London, augusztus 9. Az európa-bajnoki úszóversenyek keddi napján a hölgy gyorsúszás döntőjében Kovács Ilona ötödik lett. Eredmények: 100 méteres hölgy gyorsúszás döntő: Európabajnok Ilveger (dán) 1.02 (európai rekord), 2. Petersen (dán), 3. Kovács Ilona (magyar) 1.09.9.

400 m-es gyorsúszás elő előfutám: 1. Wainwright (angol) 5.06.8, 2. Arendt (német) 5.07.8, 3. Kuhinka (magyar) 5.12.2.

Második előfutamban 1. Borg (svéd) 4.52 (európai rekord), régi rekord 4.55.5, 2. Plath (német) 4.55.2, 3. Gróf (magyar) 5.02.

Ezután összeállították a Berlinben augusztus 20-án és 21-én tartandó nemzetközi úszómérkőzéseken az USA ellen úszó 4x100 méteres gyorsúszó Európa stafétát: Dove (angol), Hoving (holland), Körösi (magyar) és Heiby (német). Tartalék Fischer (német).

Az előre lekötött búzáért is 20 P körüli árat kell fizetni

Budapest, aug. 9. A földművelésügyi minisztériumhoz panaszok érkeztek arról, hogy egyes gabonakereskedők, akik tavasz folyamán előlegeket folyósítottak a gazdáknak, a kormány által megállapított buzaár dacára nem fizetik meg a gazdáknak ezt a megállapított árat és hivatkozva az előlegek folyósításakor létrejött kötvélvel pontjaira, a feladó állomás és a budapesti ár közti differenciákat olyan mértékben vonják le, ami ellentétben áll a kormánynak azzal az intézkedésével, hogy az ország legtávolabbi állomásán is legalább 19.25 fizetendő a búzáért.

A panaszokkal kapcsolatban a földművelésügyi miniszter ezután is felhívja a gazdaközönség figyelmét arra, hogy az 1930. évi XXII. tc. 36—38. §-aiban az előre történt

eladásra vonatkozóan is ugy intézkedik, hogy bármilyen lekötés esetén is a kereskedő köteles a gazdának a megállapított teljes, a helyi piacon kialakult árat megfizetni és a gazda ezzel kapcsolatos jogai érvényesítését az idézett törvény-cikk említett §-ai szerint bírói uton perenkívüli eljárással is biztosíthatja. Minden egyes olyan esetben, amikor a kereskedő ezzel ellentétben jár el és a gazda esetleges tájékoztatásával visszaélni akar, a miniszter várja az erre vonatkozó bejelentést azért, hogy abban az esetben, ahol a panaszok helytálló voltáról meggyőződik, intézkedhessék az illető kereskedőnek az export-forgalomból való önkizárása iránt, esetleg egyéb intézkedés foganatosítása végett is.

Mussolini az olasz hadgyakorlaton egy ezred élén menetelt és az első lövést ő adta le

Róma, aug. 9. A hadgyakorlaton kedden ismét megjelent Viktor Emánuel király és császár. A trónörökösrel, a vezető személyekkel, valamint a német katonai küldöttséggel, továbbá a nagykövetségek és követségek katonai attaséival együtt egy dombról figyelmesen végignézte a hadmozdulatokat. Mussolini miniszterelnök a harc-

vonalba ment és onnan kísérte figyelemmel az egyik gyalogság zászlóalj előrenyomulását. Rövid ideig a milícia zászlóaljánál tartózkodott. Hosszabb ideig menetelt az egyik gyalogsági ezred élén, majd egy mozsáros tag tevékenységét kísérte figyelemmel. Az első lövést leadva maga adta meg a jelt a tüzelés megkezdésére.

Japán tiltakozás Moszkvában

Moszkva, augusztus 9. Miakava japán nagykövetségi első titkár kedden délután megjelent a külügyi népbiztosság távolkeleti osztályán és átnyújtotta a japán kormánynak a szovjet-orosz-mandzsu határ mentén augusztus 7-én történt összetűzések elleni erőes tiltakozását. A japán tiltakozás rámutat arra, hogy a szovjet-oroszok gépfegyvertűzel támadtak a japán határőrségre, amely azonban a szovjet csapatoknak veszteséget okozva visszaverte a támadást.

A szovjet kormány ezt a tiltakozást is elutasította éppúgy, mint az előző tiltakozásokat.

Ujabb orosz támadás a japán vonalak ellen

Tokió, augusztus 9. (Havas.) A hadügyminisztérium legújabb jelentése szerint reggel két nehéz bombavetőből és tizenkét könnyű vadászgépből álló orosz repülőraj három ízben támadást intézett a japánok csangkufengi és satsaopingi állásai ellen. Az első vonalban levő szovjetesapatokat és csatakoscsikat egyébként a reggeli órákban hátrább vonták. Eddig még meg nem erősített hír szerint Blücher tábornagy Novikievskibe érkezett, hogy személyesen vegye át a hadműveletek irányítását.

A kínaiak áttörték a japán frontot

Sanghai jelentés szerint a kínai hadvezetőség nagy kínai győzelmet jelent. A kedden délután kiadott hivatalos jelentés szerint a kínai csapatok a Jangeekiang északi partján, Hankautól keletre 80 kilométer szélességben áttörték a japán frontot és ellentámadásba mentek át, amely győzelmesen halad előre. A kínai jelentés szerint a japánok igen súlyos veszteségeket szenvedtek s az egész frontszakaszon visszavonulóban vannak. A kínai haderők három párhuzamos

oszlopban nyomulnak előre. A Jangec-folyam északi partján húzódó japán front áttörése folytán a japán hadvezetőség kénytelen volt elrendelni a visszavonulást a folyam déli partján is.

A Jangeekiangon cirkáló japán ágyúnaszádok is visszavonulóban vannak. Kinkiang környékén a kínai tüzérség és légiflotta állítólag elsüllyesztett hét japán ágyúnaszádot.

Európa legnépszerűbb királynéja Apponyi Geraldine

Zog királlyal az őszön Budapestre érkezik

Egrem Libohiva, Albánia külügyminisztere két napja Budapesten tartózkodik. Elmondotta sajtónyilatkozatában, hogy Zog király és Geraldine királyné a nyári hónapokra lekötözték a durazzói tengerpartra s egésznap strandolnak.

— Nem hiszem, hogy lett volna valaha bárhol is királyné — mondotta Albánia külügyminisztere, — akinek népszerűsége meghaladta volna a magyar grófkisasszonyból lett albán uralkodóné óriási népszerűségét. Rajonganak érte az egész országban, közvetlen környezete pedig kedves közvetlenségéért, komoly és becsületes gondolkodásáért tiszteli és becsüli. Fáradhatatlan szociális működést fejt ki, a szegény gyermekek számára modern otthonokat épített és az apátlan-anjátlan szerencsétleneknek árva házat emelt. Geraldine királyné kitűnő izlésével döntő hatást gyakorolt az albán női divatra. A magyar származású albán királyné egyébként Zog királlyal az őszön Budapestre érkezik.

Folyik a debreceni szintársulat szervezkedése

Hír szerint Gálffy Marikát is szerződötteti Horváth Árpád

Sugár Misi, a debreceni közönség kedvence két napja Debrecenben tartózkodik. Megkérdeztük a kitűnő színészt a Csokonai-színház új társulata vonatkozásában.

— Még folynak a szerződötések — mondotta Sugár Misi —, de már is megállapítható, hogy évek óta nem volt ilyen jó erőkből álló társulat Debrecenben, mint amit most szervezett Horváth Árpád igazgató. Az új hölgytagok közül elég megemlíteni Ifj. Lucynak, a feltűnően szép, kitűnő hangú szegedi primadonnának, a Miskolcon szerepelt Mory Lucynak, Déghy Pirinek, a Belvárosi Színház volt tagjának nevét, aki jelenleg külföldön egy nagy operettrevü táncos szubrettprimadonnája. Továbbá Kondor Lilit. De ezenkívül még egész sor kitűnő nevű művésznő szerződik a debreceni színházhoz.

A férfítárog sorába sikerült a Debrecenben is jólismert, kitűnő Márkus Lajost leszerződöttetni. Bálint György a Magyar Színházról szintén az új szerzemények között van, azonkívül több elsőrangú színésszel folynak a tárgyalások. Ezeket mondotta Sugár Misi, de sikerült megtudnunk, hogy a régi kedvencek közül maradnak II. Neményi Lili, a kitűnő primadonna, Halassy Mariska, aki szerepkörében ma országos viszonylatban is első helyen áll, Somlai Julia, Sugár Misi, Szabó Ernő főrendező és Mányai Lajos.

Ezenkívül, értesülésünk szerint, Horváth Árpád direktor előrehaladott tárgyalásokat folytat Gálffy Marikával, a vitéz Bánky társulat nagyon tehetséges, kitűnő naivájával, akinek szerződötése szintén nagy nyereséget lenne a Csokonai-színháznak. Több jónévi színész szerződötése szóba került még s valószínűleg ezek is perferktuálódnak rövid időn belül.

A repülőtalálkozó résztvevői ma Debrecenbe érkeznek

Háromhatárhegy, augusztus 9. A Szent István repülőtalálkozó külföldi résztvevői kedden délután megtekintették a Magyar Cserkész Szövetség háromhatárhegyi vitorlázó repülőtelepét. A bemutatón megjelent gróf Teleki Pál kultuszminiszter, lb. főcserkész is. A repülők nagy érdeklődéssel szemléltek meg a különböző cserkész vitorlázó gépeket. Rövidesen motorberregés hallatszott és vontatással vitorlázó repülők tüntek fel a hegy felett. Lepakcsolódtak a vontató gépekről és szelbnél szelb repüléseket mutattak be a külföldi repülőknek.

A külföldi repülők ma, szerdán Debrecenbe érkeznek, délután pedig a Hortobágyra repülnek.

A francia külügyminiszter magához kérte a német nagykövetet

Páris, aug. 9. Az itteni német nagykövetség közli: Bonnet külügyminiszter kedden magához kérte a német nagykövetet és közölte vele felfogását a nemzetközi helyzetről. A külügyminiszter nyilvánvalóan elsősorban nyomatékkal rá kívánt mutatni a francia kormánynak arra a cáfolatára, amelyet a köztársasági Spanyolországba irányuló fegyverszállításokról és új önkéntesek odaküldéséről szóló külföldi lapjelentésekkel kapcsolatban kiadott

Vakmerő betörési kísérlet a Vásárpénztárnál

A Vásárpénztár R. T. irodájába vakmerő betörést kíséreltek meg keddre virradó éjszaka.

Az iroda lazán záródó ablakát ismertlen tettesek az éjszakai órákban felfeszítették és behatoltak a helyiségbe. Ott pénz és egyéb értékek után kutatva felforgatták az irodát, fiókokat kibuzgálták és leírhatatlan rendetlenséget hagy-

tak maguk után. Más értékes dolgot nem találtak, magukkal vitték az iroda írógépét, melynek értéke 200 pengő.

A vakmerő betörők a nyomok szerint ketten lehettek. A betörést reggel veték észre s értesítették a rendőrséget, mely megindította a nyomozást a betörők kézrekerítésére.

„Nem tudom, hogy embert öltem” — mondja a letartóztatott földesi gazdálkodó

Beszámoltunk már arról, hogy Földes községben az uccán Nyíró Gyula gazdálkodó leszúrta Mihályi Mihály 48 éves földmivest és annak társát Török Józsefet. A szúrás következtében

Mihályi meghalt, Török a betettyóújfalui kórházban élet-halál között vergődik.

Zsögöd Jenő a debreceni vizsgálóbírószék vezetője helyszíni szemlét tartott Földesen és kihallgatta a szemtanúkat. Kikérdezte a csendőrség őrizetében lévő Nyíró Gyulát is. A szemtanúk elmondották, hogy Nyíró minden komolyabb ok nélkül beléjük kötött és követte őket a sötét uccán. A kötekedő embertől menekülni akartak és siettek, de az utánuk szaladt és azt kiabálta, hogy nem ismerik, hát bemutatkozik és már

akkor dőfte is a köst előbb Mihályiba, azután Törökbe.

A vizsgálóbíró előtt Nyíró olyan vallomást tett, mint a csendőrök előtt, azt hajtogatta, hogy nem emlékszik semmire olyan részeg volt. Azt sem tudja, hogy kivel találkozott az uccán.

— Nem tudom, hogy embert öltem — mondja — nem volt nekem haragosom egyik sem, miért bántottam volna őket.

Nyíró, most igen megrémült, hogy előbe tárták a bieszkázás következményeit. A vizsgálóbíró vizsgálati fogságba helyezte a gazdálkodót, aki ellen szándékos emberölés miatt s emberölés kísérlet miatt indult meg az eljárás. Az eddigi kihallgatások anyagából az tűnik ki, hogy nem volt nagyon részeg Nyíró és tudta mit csinál.

A debreceni ügyészségen több vádiratot adtak ki robbantó szerek használata miatt

A letartóztatás mentette meg egy szerelmespár életét.

Az új rendtörvény alapján a robbantószerrel elkövetett bűncselekményekben a táblai székhelyen lévő ügyészség emel vádat. Ez az intézkedés lényegesen emelte a munkát a debreceni ügyészségen, mert a borsodi bányavidékekről egymásután jönnek ide a nyomozati jelentések a robbantószerrel elkövetett bűncselekményekről.

A törvény értelmében ugyanis nemcsak azokat büntetik szigorúan, akik robbantó szerekkel a mások vagyona, vagy élete ellen tör, azaz merényletet követ el, hanem büntetik azokat is, akik nem emberölési szándékból, hanem csak tréfából használnak robbantószerrel, vagy tartanak maguknál. A borsodi bányavidéken szokás a bányászoknál, hogy a robbantásra kapott anyagból, ha megmarad néhány darab, azt elteszik és egymást igyekeznek megtréfálni később, mulatságok során. Az ilyen robbantószeres tréfacsinálók most egymás után kerülnek a vádlottak padjára.

A debreceni ügyészségen dr. Altdörffer István ügyész már hat esetben tette meg a jelentések alapján a szükséges lépéseket és készült el a vád azok ellen a bányászok ellen, akik eddig nem is tudták, hogy a tréfájuk milyen súlyos következményekkel jár.

Az egyik ilyen robbantószeres ügynek a megindulását a véletlennek köszönhetik. Egy fiatal bányász a menyasszonyával elhatározta, hogy mivel úgy sem tudnak családot alapítani, mert kevés a keresetük, öngyilkosok lesznek. A bányász magához vette a bányász-

igen erős robbanóanyagot és azt a lakására is vitte.

A fiatalok megállapodtak abban, hogy az öngyilkosságot megelőzően kimutatják magukat alaposan, és ha minden pénzüik elfogyott, akkor felrobbantják a patronokat és meghalnak.

A mulatáshoz szükséges pénzt a legény nem tudta előteremteni és azt hazudta a bányászoknak, hogy 700 pengője van a takarékbán, de nem tudja kivenni, mert nem adtak könyvet, mikor a pénzt átvetették. A leány nem hitte el és a fiatal bányász, hogy meggyőzze a leányt, bevitte a postatakarék fiókjához és ott követelte, hogy adják ki a pénzt, ő nem tehet arról, hogy nem adtak könyvet, mikor a pénzt átvetették.

A követelőző bányászt átadták a csendőrségnek. A kihallgatás során derült ki az igazi történet és került elő a bányász lakásáról a robbantószer, melyet az öngyilkossághoz csak azért nem használhattak fel, mert a csendőrök őrizetbe vették a bányászt.

Bekísérték a debreceni fogházba is de kihallgatás után szabadlábra helyezték.

Az eljárás megindult ellene, mert a robbantószeret magánál tartotta.

METEOR MOZI MŰSORA

Szerdán fél 7 és 9 órakor 2 remek sláger: „Koenigsmark” (Elissa Landi), „Sivatag kalózái” (Jack Hulbert).

Megvizsgálták Kávay Kázmérnak a Dózsa uccai rablónak elmeállapotát

Beszámoltunk annakidején részletesen arról, hogy a Dózsa uccán éjszaka rablást kísérelt meg Kávay Kázmér, de a lakásban levők észrevették és véres küdelem után ártalmatlanná tették az elszánt rablót. Kávay Kázmér a rendőrségre került megkötözve és onnan a kihallgatások befejezése után átadták az ügyészségnek. A vizsgálóbíró letartóztatásba helyezte, de egyidejűleg elrendelte Kávay Kázmér elmeállapotának a megvizsgálását.

mert a védelem részéről rámutattak arra, hogy a gimnázista betörő idegbeteg, aki kezelés alatt is volt huzamosabb ideig.

Két orvos vizsgálta heteken át a fogházban lévő Kávay Kázmért, aki eleinte nyugtalanul viselkedett, de később megszokta a zárkát. Az orvosi vizsgálat, értesüléseink szerint befejeződött és abban állapodtak meg az orvosok, hogy a megfigyelések alapján az állapítható meg, hogy Kávay Kázmér korlátoltan beszámítható.

Ha így van, akkor a törvényszék, mint enyhítő körülményt fogja mérlegelni a korlátoltságot.

A Dózsa uccai rabló elmeállapotának megvizsgálása azonban valószínűleg még a magasabb fórumokat is foglalkoztatni fogja, mert a család azon a véleményen van, hogy

a fiú nem beszámítható, legalább is a cselekmény elkövetésekor ideggyengén amúgyra elhatárolódott rajta, hogy nem volt ura akaratának.

Rejtélyes mérgezési eset a Kinizsi uccán

Titokzatos, eddig még fel nem derített körülmények között megmérgezte magát tegnap hajnalban Rakóczi Ilona 28 éves, Kinizsi utca 58. szám alatti lakos a lakásán.

A szerencsétlen fiatal nő hatalmas edag lúgkőoldatot ivott. Az erős mérég borzalmasan összeroncsolta száját és nyelcsővét. Vérhabos szájjal, eszméletlen állapotban találtak rá a házbeliek s nyomban értesítették a mentőket, akik Rakóczi Ilonát a Horváth kórházba szállították. Nyomban kezelés alá vették. Állapota súlyos, tegnap még nem is lehetett kibullgani arra nézve, hogy miért követte el tettét, mert az esti órákig nem tért magához.

Levél a leány- csehekészítáorból

Edes jó Anyám! Nem tudom leírni azt a lelki gyönyörűséget, ami ben része volt minden táborozó csehekészítáornak. Melyik okozott nagyobb örömet, nem tudom, mert mindenik szép és fenséges volt.

Az egyik este a csillagos égnék a tanulmányozása volt a cél. Amint rank borította fátyolát a esüdes alkonyat, az egész környéken nagy némaság lett úrrá. A nyári estnek örök szép muzsikáján, a füeskök ciripelésén kívül dobogó leányszívek nótázása zavarta a sendet. „Ki tudja merre, merre visz a végzet? Borongós úton, sötét éjjelen. Vezesd még egyszer győzelemre néped, Csaba királyfi csillagos ösvényen...” hangzik a dal, s millió csillag biztató fénye hitet, kitartást gyújtott leányszíveinkbe. A csillagos égnék tanulmányozása alatt azon gondolkoztam, mi van távolabb egymástól, millió csillagnak a fénye, vagy az embereknek a szíve? S milyen jó tudni, hogy ebben a rút és önző világban van egy kis sziget, aminek eserkészete a neve, s itt nem a rút önzés, hanem a szeretet uralkodik. Nemsokáig hangzik a nóta, a dal, mert elhal annak utolsó sora: „Mi Atyánk ki vagy a menyben, egy velünk az éjszaka...” A leányok ajkán is elhal az imádság és esend lett mindenütt, éj borult a tájra. Csak az éjjeli örök egyenletes kopogása hallatszik a néma éjszakában. S a sátrakból józú horkolás hallatszik, ami a mély álomnak a jele.

Elesendesült a tábor, mert a regeli ebresztő hajnali 3 óra van téve, mert napkelteben gyönyörködtünk. Még alig pirkadt, már is talpon van a táborozó leánysereg. Itt, ott még bóbiskolnak az álmos szemek, de azért igyekeznek, mert napkelte előtt a hegycsúson kell lenni. Csöndben, alig okoznak a lépteikkel zajt, mert nem akartak zavarni azt a fenséges nyugalmat, ami napkelte előtt van, a természet ébredésében. Fenn, a esüdesen gyönyörködünk a színek esodálatosan szép árnyalataiban, a szürkeséget keleten a kék, ibolya-lila rózsaszínek váltják, ami nemsokára vörös színbe megy át, hosszú fényesóva jelzi, hogy megérkezik a nap korongja. Pár pere telik el s méltóságteljesen feltűnik a nap, sugarait szerte hinti a világ felett. Előttünk esillog, tündöklök fénylő sugaraival a Duna vízében. A természet új életre ébred. Az erdő lakói, a kis madarak, vidám nótákkal dicserik az Istent. A eserkészítányok ajkáról is hangzik az ének: „Elmult az éjnek homálya, meggyult a napnak faklyája, minden teremtes megéledett.” Gyönyörű reggel, valami fenséges harmonia s a leány szívekben és lelkekben béke és szeretet honol.

Nagyon hosszú volt a mai nap s hajnaltól estig sok mindene volt idő. A legnagyobb eseménye volt a mai napnak az akadályok versenye, ami bizony nem kicsi próbára tette a eserkészítányok ügyességét, ötletességét és élményességét. De hőiesen megállották a helyüket.

Már csak néhány nap és elmúlik a két hét, amit ezen a gyönyörű vidéken töltünk s aztán búesut in-tünk nektek kedves eserkészítányveim, de egyúttal búesuzunk tő-ietek kedves hegyek, esobogó kis patak, erdő, virágos rét. Sok örömet nyertünk és sok vidámsággal töltöttük meg a szívünket, s ami mindennél nagyobb, sokat tanultunk az előkészítá táborban. Így előkészítve a jövő évi világtáborozást, megmutassuk a külföldi eser-

készítányoknak, hogy a magyar eserkészítányok kezében ég a munka, van élni akarásuk s van szívüknek bizó hite, imádságos lelke,

hogy hazájuk újra nagy, bieső es boldog legyen.

Kovács Júlia
tanítónő

Elsősorban a tiszántúli búzát vigyék külföldre

Gazdaértekezlet Békéscsabán

Gyuláról jelentik: Békés, Csánád, Csongrád vármegyék gazdaközösége mozgalmat indított a tiszántúli búza értékesítése ügyében. Küldöttséget menesztének a földművelésügyi miniszterhez. Serelemesnek tartják ugyanis a gazdák a kiváló minőségű tiszántúli búza jelenlegi értékelését. Békéscsabán vitéz Márki Barna alispán jelenlétében és dr. Geisz Gyula gazdasági egyesületi elnök elnöklétével értekezletet tartottak, az elnök hangszólította beszédben, hogy a tiszántúli búzáért a gazdák nem kapnak megfelelő árat és a legkiválóbb minőségű tiszántúli búzát sokkal hátrányosabban kezelik, mint a gyengébb minőségű más vidéki búzákat.

A tiszántúli területeken örvendtes javulás észlelhető a búzanemesítés terén, amelynek érdekében a miniszterium intenciói szerint a gazdák mindent elkövettek, azt várják most, hogy ennek a törekvésüknek hasznát is lás-

sák.

— Közismert, — mondotta az elnök, — hogy a Tiszántúli búzája a legjobb és sokkal kitünőbb, mint akár a Dunántúli búzája és mégis a dunántúli búza lényegesen több előnyben részesül úgy ár, mint kivétel szempontjából is.

Nagy Pál szentesi földbirtokos hangszólította, hogy a csongrádi gazdaiársadalom örömmel csatlakozik a békési gazdák mozgalmához és egyöntetűen kívánják, hogy a tiszántúli búzát előnyben részesítsék. Indítványozta, hogy felirathat keressék meg az illetékes hatóságokat arra vonatkozóan, hogy a jövőben elsősorban a tiszántúli búzát vigyék külföldre. Beliczay Miklós társelnök azt az óhaját hangoztatta, hogy a búza árat ne maximálják, hanem csak minimálják. A gazdák majd csak módot találnak a jobb értékesítésre. Végül elhatározták, hogy küldöttségileg fordulnak a földművelésügyi miniszterhez kívánságaikkal.

A „Debreczen” nemzetközi akadémiaja

„Az ember-kategóriákat közelebb kell hozni egymáshoz s megszilárdítani bennük az egymásba való hitet”

Ayygün Süreyya professzor az újjáépülő török nemzetről, a magyar barátságról és az emberiségre váró nagy feladatokról.

Ayygün Süreyya az ankarai mezőgazdasági főiskola professzora, deres fejjel, de fiatalos lélekkel. Nagyon szereti a magyarokat. A múlt évben járt itt először olyan török csoporttal, amelynek minden tagja a főiskola legjobb hallgatóiból került ki.

Süreyya professzor 43 éves. Született Isztambulban, állatorvosi és emberorvosi tanulmányt folytatott. Résztvett a világháborúban. Hadifogoly volt Arabiában 50 török tisztársával együtt angol fogságban a sivatagban. Itt gimnáziumot alakított. Süreyya kémiai és növénytant tanított. Az egyiptomiak fellázadtak, az angolok kis szabadságot engedtek neki, mert sok beteg állatjuk volt. Ekkor kért egy kémiai könyvet, mikor a könyv megjött, el akarták fogni, mert azzal gyanúsították, hogy bombát akar gyártani. — Szigorított börtönt kapott.

Katonai állatorvos volt, most is katonai rangja ezredes. A hadifogságból elmenekült Ankarába, mivel Isztambul akkor angol csapatok szállták meg. Állatorvosi intézetet alapított, marhavész ellen oltószert talált fel, amit még nem ismertek akkor. Ezt német tudósok is megerősítik. A török szabadságharc megkezdésekor és egész tartama alatt ez nagyjelentőségű volt, mert a hadsereg táplálása, lőszerszállítás, hadianyagszállítás állati erővel történt.

Az antrax (charbon) elleni szert feltalálta, ma ezt a szert úgy hívják, éppen a professzor érdemeire tekintettel stürk ünverset. Ezzel az emberiségnek is nagy szolgálatot tett, mert ez a betegség emberekre is ragad. Nagyon fontos táplálmány, különösen az alapelve volt világraszóló esemény.

Könyvet is írt erről. Az immunitás jóval előbb, mégpedig 24 óra alatt kezdődik, a régi módszer szerint pedig 24 nap kellett ehhez. Ezenkívül minden

állat számára jó. A Pasteur-féle gyógyszerrel különféle állatokra kellett alkalmazni.

Ezután Németországba ment Zeller, Miesser, Ziewieck professzorok mellett dolgozott. 1933-ban magántanár lett. 1934-ben rendkívüli professzor, 1935 óta rendes tanára az ankarai mezőgazdasági főiskolának.

A török—magyar kapcsolatok, a magyar rokonság érzése szívéből gyökerezett szájak.

Mindig érdekelték a magyarok. Már Berlinben sokat megfordult magyarok körében. A török diák-egyesület elnöke volt, rendeztek egyszer egy török estét s mivel kevesen voltak, a magyarokat is törököknek adták ki.

Budapesten is időzött Berlinből jövet, tanulmányokat folytatott. Mindig szerette a magyarokat, ennek megmutatására akkor került sor, amikor

a török kormány tanulmányt akart rendezni Romániába, neki adták ki az ügyet referálás végett. Süreyya professzor azt ajánlotta, hogy ne Romániába, hanem Magyarországra, a debreceni Nyári Egyetemre jöjjenek.

Egyetemi magántanár korában együtt dolgozott Camille Sewki orvostanhallgatójával, aki egyik állati betegségnek emberekkel kapcsolatos részét és jelenségeit tanulmányozta. Így kerültek szorosabb kapcsolatba és felelőségül vette. A professzor felesége ma is orvosnő Ankarában egyik legszebb és legmodernebb klinikáján. Ideális tudós házasság. Nagyon kedves emberek, igen szeretik egymást.

Tavaly egész esomó gramofonlemez vásároltak és otthon is esárdást tanolnak. Január 1-én házibált rendeztek és bemutatták a esárdást. Az egyik bálon pedig maga a török miniszterelnök Bayar is meg-

csodálta, milyen temperamentummal jártak.

Nagyon szeretik a paprikát, minden ebédhez személyenként legalább kétötöt megesznek.

Megkérjük, hogy beszéljen valamit a törökországi helyzetről.

— Törökországban — mondja a tudós — egy

új világ van kezdődőben. A régi, nagy török kultúrából és hagyományból meghagytunk mindent, ami érték, de elvetettük mindazt, ami a haladás útjában állna.

Nincs ma még egy állam, mely olyan rohamosan fejlődne, épülne újja. Ebben van az előnye. Olyan országban indult meg nálunk az építés, amikor más államok még a rombolásnál, legjobb esetben a stagnálásnál tartottak.

Mi jórészt megmenekültünk a munkanélküliség epidémiájától, mert ez az építési korszak beleesett abba az időbe...

Az új Törökország már neveli az új nemzedéket, amelyik képzettségben bármelyik európai nemzet fiataljaival felveszi a versenyt.

— A török művészet?

— Még nem szakadt el a múlttól...

még mindig a mesék világa felé húz és őrzi a nagy török költők virágos nyelvét. De már látszanak a körvonalai egy realis, tárgyilagoss, a mai élettel foglalkozó, napjaink problémáit számotartó és abba bátor kézzel beleugró irodalomnak.

— A film és rádió?

— Ma még inkább technikai művészetek, de mindjobban kiszélesíti kerületet a lélek. Es akkor válnak igazán tömegművészetté majd, ha elsősorban a szellem fogja meg bennük a közönséget, nem a technika.

— Miben látja az emberiségre váró feladatot a jövő útján?

— Emberibbé, s ami ezzel egyértelmű:

szociálisabbá válni. Az emberka kategóriákat közelebb hozni egymáshoz, hogy ne legyenek élet-nívóban olyan hatalmas eltérések, mint amit napjainkban lehet látni...

Megszilárdítani az emberiségnek egymásba vetett hitét és a nemzeteknek egymással egy nagy szövetségbe lépni.

Egy ilyen megállapodás évszázadokkal vinné előre az emberiséget a haladás útján, mint ahogy a világháború nagyon visszalökte...

— A háborúról mi a véleménye a professzor úrnak?

— A török nemzet szinte békét akar, hogy belső megerősítését és fejlődését minél zavartalanabban munkálhassa.

De ezt a békét csak emberséges formák között, a megalázásnak látszatát is kerülve akarja tartani. Es azt is jól tudjuk, hogy a békét erős hadsereggel lehet biztosítani...

Ayygün Süreyya professzor, a kitünő török tudós szavaiból a rokon török nemzet egész felfogása töretlen tisztaságában esengett ki. Es ez a hang új tiszta, friss hangot jelent a mai Európa chaotikus hangzavarában. — Egy magára és a jövő útjára talált nemzet hangját. (?)

Az olasz légügyi altábornagy Berlinben

Balbo olasz légügyi altábornagy Berlinbe érkezett és tárgyallni fog Göring altábornaggyal. A hírek szerint előkészítő megbeszélésekről van szó a négyhatalmi légi egyezményvel kapcsolatban.

Berlinben tárgyalt a francia légügyi vezető is, de az olasz légügyi vezetővel nem is találkozik, mert néhány órával hamarabb hagyja el Berlint. Ebből következtetnek arra, hogy az olasz-francia kapcsolatok még tisztázatlanok.

Mindenben első a „Debreczen”

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata
augusztus 7-től 14-ig:

»Nap» Tolvaj Imre, Piac u. 1. —
Piac és Hatvan u. sarok. Telefon:
27-73. — »Muraközy» Preiser Ernő
Piac u. 72. Deák Ferenc u. sarok.
Telefon: 13-30. — »Aranyegyszarvú» Grósz Nagy Ferenc, Kos-
suth u. 8., a színház mellett. Tele-
fon: 34-96. — »Arany János» Bo-
zóky György, Csapó u. 66. Csapó
uccai kanyar. Telefon: 11-78. —
»Mátyás király» Papp Gyula,
Nyilastelep, Vámospercsi út 16.
Telefon: 13-83.

MENTŐK TELEFONSZÁMA: 04.
RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45.

„Dolgoztass, hogyan dolgozhass!”

Vágy

Nyári estén, ha tetszik a bók:
Szép lány ajkán érik a csók...
Simogatnak selymes-lágyan —
Az átölelő kis kacsók.

Örök törvény! ez nem dívat,
Hosszú sóhaj... egy pillanat...
Beföd mindent rózsaszín köd —
A csillagpattogás ég alatt.

POLGÁR GYULA.

— Budapest van az Albán külügy-
miniszter. Egrem Libohova Albánia
külügyminisztere Budapestre érkezett.
Atutazóban van, mert Marienbadba in-
dul tovább, ahol hosszabb időt fog töl-
teni. A külügyminiszter pesti tartózkodásának semmiféle politikai jellege
nincs.

— Japán arany indult az Egyesült
Államokba, hadianyagokért. Az arany-
szállítmány értéke 5.800.000 dollár.
Március óta a japánok több mint 352
millió dollár értékű aranyat adtak már
hadianyagokért.

— Fegyverkezik Hollandia, hogy a
japán hódítással szemben megvédje
gyarmatbirodalmát. A hollandiai kor-
mány több hadihajót és 72 nagy hyd-
roplánt állít be 1941-ig és felfegyverzi
az indiai kereskedelmi flottát is. A
pánázsiai japán törekvések kényszerítik
Hollandiát a fegyverkezésre.

— A japán kormány augusztus 10-
től kezdve szigorúan ellenőrzi a de-
vizapiacot. A Japán Bank teljes hatalmat
kap, hogy a külföldi értékkészleteket
ellenőrizhesse. A készleteket a Japán
Bankban fogják összegyűjteni.

— Elkészült a világ legkisebb utas-
szállító gépe a göthai gyárban. Két-
motoros, két személy ülhet a gépen.
Állagos sebessége 200 kilométer órán-
ként és az ára 12.000 márka.

— Női munkatábor ütött tanyát a
falfüredi út mentén lévő Felsőtár-
kány községben. A 30 tagú tábor veze-
tője egy bárókisasszony. A lányok
már bekapcsolódtak a falu életébe és
mindennap más házhoz járnak dol-
gozni. A munkában válogatni nem le-
het. A munkatábor irányítói a falusi
gyermekek részére napközi otthont
nyitottak. A lányokat időnként autó-
busz szállítja a közeli fürdőhelyekre,
hogy nyaraljanak is egy kicsit.

— A nő és a kerékpár. Rendkívül
érdekes képekkel illusztrált cikket kö-
zöl erről a Délibáb új száma, amely
nagy terjedelemben és gazdag tartal-
alommal jelent meg.

— Egy amerikai béna mechanikus
értéktelen hulladékanyagból olyan fű-
kaszalógépet szerkesztett, amely mesz-
szíró is kormányozható, amelyről
rendkívül érdekes képen és cikkben
számol be a Toinai Világlapja új
száma.

— Lengyelországba érkezett az
angol haditengerészeti miniszter,
Duff Cooper, ki feleségével együtt
lépett partra Gdingenben. Az an-
gol miniszter lengyelországi tar-
tózkodása alatt Beck külügymi-
niszter vendége.

— 95.000 gonosztevőt szállított a
Martiniere francia rabszállító ha-
jó a cayennei fegyenctelepre. A te-
lepet most megszüntették és a ha-
jót is kivonták a forgalomból.

FÉNYKÉPEZŐGÉPEK, fotócikkek előnyös
fizetési feltételek mellett.
BERZÉKI fotoszaküzlet Piac 16. és 38. sz.

— Ausztráliában 16.000 bevándor-
ló telepedett le egy év alatt.
Több, mint a megelőző tíz év alatt
összesen. Az ausztráliai kormány
tekintettel arra, hogy településre
óriási területek állanak rendelkezés-
re, elősegíti a bevándorlást.

— Román tiszti családi drámája.
Aradon Dumitlachescu tényleges állomá-
nyú főhadnagy, miután tisztiszol-
gáját hazulról eltávolította, agyonlőtte
alvo feleségét, majd önmagával vég-
zett. Két levelet hagyott hátra, egyet
apjának, egyet ezredparancsnokának
címezve. A levelek tartalmát még nem
hozták nyilvánosságra.

— Megkerült a pécsi egyetem dokto-
ráló szelleme. Hirt adtuk arról az
esetről, amikor Hüvös Pál budapesti
banktisztviselő nevében valaki Pécsen
leszorgolozott. Tegnapi jelentkezett
a rendőrségen dr. Gáspár Ferenc ma-
gánoktató, aki Hüvösnek annakidején
szigorlatra előkészítette s elmondta,
hogy ő vizsgázott le Hüvös helyett,
anélkül, hogy tanítványának erről szó-
lott volna. Hogy miért tette ezt, arra
nem volt hajlandó felvilágosítást adni,
illetve kijelentette, hogy azt majd
csak a törvényszéki tárgyaláson
mondja el.

— Felakasztotta magát az özvegy-
asszony tanyáján Nagy József 20 éves
cseléd. A kocsiszin egyik gerendájára
hurkolta a kötelet és arra akasztotta
fel magát. A halál bekövetkezése után
egy órával találták meg a legényt. A
csendőrség az öngyilkosság ügyében
nyomozást indított, de nem tudták
megállapítani, hogy miért lett öngyl-
kos özvegy Gál Jánosné tanyáján a
fiatal gazdasági cseléd. A debreceni
ügyészség temetési engedélyt adott.

— Négy száz esztendővel ezelőtt tar-
tották az utolsó rákosi országgyűlést
és most a rákosvidéki községek ünne-
pelni akarják, hogy 400 évvel ezelőtt
összegyűltek országunk nagyjai Rákos
mezéjére tanácskozni. Ez a jubileum
összeesik Mátyás király 400. évfordu-
lójával is. A jubileumi ünnepeken
ősi hadijátékokat is szeretnének fel-
újítani.

— Musolini szabad idejét a sportnak
szenteli és leginkább úszni szeret. Az
olasz miniszterelnök igen vígan szo-
kott úszkálni. Legutóbb lefényképez-
ték úszás közben.

— Lelőttek egy belgrádi vállal-
kozót és elrabolták 600.000 dinárt.
Sztanaljő Bader belgrádi építési
vállalkozó a Novibazar szandzsák
területén a feleségével ment a
munkahelyre, hogy a munkásokat
kifizesse. A kezében volt a táská-
ja, melyben 600.000 dinár volt. Ut-
közben a vállalkozóra lövéseket
adtak le. Bader feleségét elhagyva
bemenekült egy kukoricába, ott
lőtte agyon a haramia és elvette
pénzét. A férjét kereső asszony ta-
lálkozott a haramiával, aki kérdé-
sére azt mondta, hogy csak meg-
ijesztette férjét és pénzt vette el.
Az asszony később találta meg fér-
je holttestét.

— Nadragulyától meghalt egy kislfiú.
Gyor Aurél tanító hároméves kislfia
mérgezés áldozatául esett. A kislfiú a
kertben egy bokor gyümölcséből több
bogyót elfogyasztott. A gyermeket rö-
videsen heves rosszullet fogta el és
orvosi beavatkozás ellenére borzasztó
kínok között kiszenvedett. Megállapít-
ták, hogy a kislfiú egy nadragulya-
bokor gyümölcsét fogyasztotta el s a
mérges bogyók okozták halálát.

— Újabb halálos ítélet Szovjet-
Oroszországban. Moszkvából jelentik:
Kubenkot és Bondarevet, a donmenti
széntrüszkét két volt igazgatóját az
ukrajnai legfelsőbb törvényszék halál-
ra ítélte. A két igazgató a vád szerint
a bányában géprombolást végzett,
amelynek következtében több ember
meghalt. Három másik vádlottat ha-
sonló bűncselekményekért egyenként
25 évi fegyházra ítélték.

— Pintér József 18 éves borbély-
segéd Balatonszárszóról csónakból
a Balatonba ugrott, bár uszni nem
tudott. Társai szemeláttára a víz-
befut.

— Meghalt Charlie Chan, a híres
filmszínész. Stockholmi távirat
szerint ott tegnap meghalt War-
ner Oland, a világhírű filmszínész,
aki Charlie Chan néven szerepelt
és különösen detektívfilmekben
játszott. Tüdőgyulladás ölte meg
ötvennyolc éves korában. Warner
Oland filmjeit az öt világrészben
játszották, az amerikai Fox film-
gyár évente legalább hat Charlie
Chan-filmet készített. Népszerűsége
egyre nőtt ennek a sorozatnak,
valamennyinek középpontjában
Charlie Chan, a kínai mesterdetek-
tív állott, aki a legkörülmönfontabb
és legbonyolultabb bűneseteket is
kibogozta. A „kínai” mesterdetek-
tív nem volt kínai, hanem svéd és
a sors különös véletlenje úgy hoz-
ta magával, hogy bár majdnem be-
utazta az egész világot — Kiná-
ban sohasem járt. Mikor most né-
hány hónappal ezelőtt betegsége
elhaltalmasodott rajta, hazatért
Svédországba és ott halt meg.

— Borzalmas felhőszakadás tör-
tént Vasmezejében hétfőn délelőtt
és délután. Az áradat előntötte
Csehi községet és elsodorta az óla-
kat, kerítéseket. Több ház össze-
omlott. Az áradat elvonulása után
60—70 centiméteres iszapréteg mar-
adt vissza a faluban. Az utakat
el mosta a felhőszakadás és Bér-
beltavár környékén másfél méte-
res víz öntötte el az utcákat.

A gazdálkodó halálos zuhanása

Telefonon jelentették a debrece-
ni ügyészségnek, hogy Fontos
Géza 32 éves ártándi gazdálkodó
napraforgóval megrakott szekér-
vel igyekezett a faluba. Utközben
a lovak megriadtak valamitől és
olyat rántottak a szekéren, hogy a
gazdálkodó a napraforgó tetejéről
lezuhant az útra.

A lovak elvágtatták a szekérről
és ott maradt az úton eszméletle-
nül a gazdálkodó. Később találtak
meg és beszállították a berettyó-
újfalusi kórházba, ahol ápolás alá
vették. Az orvosok megállapítot-
ták, hogy

gerinctörést és súlyos belső
sérüléseket szenvedett.

Megmenteni nem lehetett az élet-
nek és meghalt kínos szenvedés
után.

A debreceni ügyészség, tekin-
tetlenül arra, hogy bűncselekményre
nincs gyanú, megadta a temetési
engedélyt.

Szavaló versenyek és nagyszerű játékok tarkítják az OTI kirándulásokat

Beszámoltunk már arról a nagysi-
kerű kirándulásról, melyet minden
vasárnap az OTI igazgatósága rendez a
debreceni kerület területén is. Ezek a
kirándulások hova-tovább egyre szebb
és szebb jelentőségre tesznek szert,
mert tervszerű felkészülés és rendezés
mellett nemcsak a testi üdülést, de a
kellemes szórakozást és friss felfrissü-
lést is elősegíti. Ma, amikor annyi
gondal és szeretettel gondolnak a
munkásifjúságra, igazán méltóbb ké-
retet alig tudnának teremteni a vasár-
napi üdültetésre, mint ezek a kirándu-
lások. Erzi ezt éppen a legilletékesebb
társadalmi réteg, a tanoncifjúság is,
mert vasárnapról vasárnapra növeks-
zik a kirándulók száma és a mostani
vasárnapon több mint kétszáz kirán-
duló gyerek volt a Guthon és a Hár-
mashatárhegyenél. Természetesen ott
volt most is dr. Nagy Jenő OTI igazgató
csaknem teljes tisztviselőkarával és
személyesen gondoskodtak arról, hogy a
kirándulás minden tekintetben pom-
pásan sikerüljön. A délelőtti szórako-
zások, a délutáni rövid oktató elő-
adás, melyet Sz. Bácz István közép-
iskolai tanár tartott az önfegyelmzés-
ről és önnnevelés fontosságáról, min-
den tekintetben helytálló volt, mert
módot és alkalmat adott arra, hogy az
önképzésnek irányvonulat, a magavil-
letnek célt és rendeltetést szabjon. —
Majd a növendékek maguk szerepel-
tek válogatott számokkal. Ének- és
táncszámok, szavalatok mutatták,
hogy ezek a minden szépre éhes tanu-
lók nemcsak tudják, hogy mi a célja
ezeknek a kirándulásoknak, de maguk
is igyekeznek egymás kedvéért még
szebbé, hangulatosabbá tenni ezeket a
kirándulásokat.

A déli pompás gulyásleves, utána a
remek túróstészta pedig a remek é-
vágyról beszélt. Annnyit eszik minden-
ki, amennyi jólesik, s vajjon van-e
egy is a kiránduló gyermekek közül,
akinek ne esnék jól a pompás, ízletes,
bőséges adagolású ebéd, reggeli, uzson-
na...

A jelek szerint az OTI helyi vezetősége
lassanként kiépíti azt a keretet,
mely minden tekintetben alkalmas lesz
országos viszonylatokban is megterem-
teni erre a mintára ezeket a kirándu-
lásokat.

— A csepeli kis Dunába ugrott
Kiss Júlia 25 éves pestszenterzsé-
beti leány, aki elmerült a habok-
ban. Nem tudják, hogy miért lett
öngyilkos.

Komoly áruk — Aron alul
a Kocsuth u. 4 alatti (városház melletti)

**Pikó J. kézimunka-
üzletében**
kerülnek olcsó árusításra

Csipke kelmék függönyre, terítőre. Festett képek, párnák, szőnyegek.
Az összes harisnyák. Egész gombtraktár. Magyaros blusok. Gyermek
ruhák. Dívat gallérok 78 fillértől.

Hazánkban folytatódott a zivataros esőzés és különösen a Dunántúl nyugati és déli részeire, a Duna-Tisza közére, valamint az ország délkeleti, keleti részeire terjedt ki. Legtöbb csapadékot jelentett: Szeged 16, Kalo-
csa 20 és Békéscsaba 51 mm-t. Az esőzés az ország déli, közép és délkeleti részein még az esti órákban is tartott. A hőmérséklet a nyugati megyékben 24—25, Budapestén 29, egybe-
bűt 25—28 fokra emelkedett. Este általában 18—20 fok között váltakozott.

Jóslat: Mérsékelt szél, helyenként záporosó, zivatar. A hőmérséklet nem változik lényegesen.

— A francia államvasutak ismét felemelték a vasúti viteldíjat. Az emelés 2—12 százalékig terjed.

— **Mexico-Cityben** Singuluean-
on a plébánost szentbeszéd köz-
ben, a szószéken tartóztatták le,
mert a polgármester szerint „meg-
sértette a kommunizmust”.

— **Zarándoklat Máriaipócsra.** A debreceni gör. kat. egyházközség zarándoklatot rendez Máriaipócsra. A gyalogosok folyó hó 13-án, szombaton reggel az 5 órai csendes szentmise után indulnak Papp Gyula szentszéki tanácsos vezetése mellett és folyó hó 16-án, kedden este érkeznek vissza. A vonaton utazók vasárnap bármelyik vonattal indulhatnak.

— **Kéthavi fogháza ítélté a esch bíróság a magyar Himnusz énekletéért.** A Prágai Magyar Hírlap jelenti Nyit-
réről: Milokovszky József farkasdi le-
gény azzal a váddal állott kedden a bíróság előtt, hogy Farkasdi község főúrcáján járva fennhangon a ma-
gyar Himnusz énekelte. A legény nem tagadta a vádat, mire a bíróság kéthavi fogháza ítélté.

— **Rablógylkos jelent meg az elegans fürdőhelyen.** Belgrádban, ivott a fürdő ásványvizéből és nyugodtan el-
távozott. A rablógylkos Igetevicset több ember megölése miatt ítélték halálra, de az utolsó percben megszökött a fegyházból. A gylkos a fürdőhely közeli erdőségében tünt el. Elfogni nem tudták.

— **Egy pohár sósavat ivott Lips Gyula lakatossegéd** Pestszentlőrincen a lakásán. Az öngyilkosjelölt élet-halál között lebeg a kór-
házban.

— **A Magyarországon tartózkodó amerikai magyarok** 40 főnyi csoportja Ary Béla vezetésével tegnap délben Pécsre érkezett. A pályaudvaron ünneppélyesen fogadták őket.

— **A fiatalember oldalbordájából készült el a hölgy orra.** Nem minden-
nap eszt végződött happy-enddel a napokban Budapesten. Egyik pest-
környéki földbirtokos fiatal leánya autójával nekiszaladt egy útszéli fá-
nak, nem halt meg, de orrát össze-
zúzta. A seb nagyon komolyanak mu-
tatkozott és az orvos kijelentette, hogy kellene valaki, aki felajánlja, ha nem is az orrát, de legalább az egyik bordacsontját átültetés céljából, különben a lársaság esinos, fitosorrú kedvence elveszti székszepliját. Az apa kijelentette az orvosnak, hogy húszezer pengőt hajlandó adni annak, aki rendelkezésére bocsátja megfelelő csontját Eva orra számára. A szana-
tóriumban vakbélműtét után lábba-
dózó egyik fiatalember a magas díj hallatára felajánkozott s néhány óra mulva egyik oldalbordája a fiatal leány ajka fölött pihegett, mint orr. A két fiatal összeismerkedett és a nem minden nap esztől rövidesen házasság lesz. Csak azt várják, hogy a kö-
tés lekerüljön a fiatal leány orráról.

A bika halálataposott egy gulyásbojtárt a hajdusoboszlói uton

Tragikus szerencsétlenség történt kedden délután a szoboszlói úti Fűzfa esőzház tanyánál.

Mezei János 62 éves gulyásbojtár őrizte a tanya közelében a gulyát.

A gulya Gyilkos nevű bikája, amely azzal szolgált rá nevére, hogy már számtalan esetben okozott súlyos sérüléseket, ismeretlen okból megvadult és dühösen, teljes erőből rárontott Mezei Jánosra.

A szerencsétlen idős ember nem tudott elmenekülni a felbőszült állat elől, amely letiporta.

Mezei János véresen, eszméletlenül terült el az út porában s a borzalmas szerencsétlenséget senki nem látta.

Az egyik gulyás arra lett végre figyelmes, hogy a gulya megvadulva szerteszéled és bemegy a tilosba. Keresni kezdték a gulyásbojtárt és vérbefagyva, haldokolva találták meg az

úton. Nyomban értesítették a mentőket, akik a szerencsétlen embert a sebészeti klinikára szállították. Az orvosi vizsgálat megállapította nyomban, hogy

Mezei János menthetetlen. A bika lába összezúzta a gulyásbojtár mellkasát és csaknem valamennyi bordáját. A törött bordák belehatoltak a tüdőbe is, összeroncsolva azt, úgyhogy a szerencsétlen idős férfinak száján állandóan vastag sugárban bugyogott fel a vér.

Felőrával azután, hogy a klinikára szállították, Mezei János teljesen elvérzett s meghalt anélkül, hogy egy pillanatra is magához tért volna.

A tragikus szerencsétlenség ügyében a hatóságok megindították a vizsgálatot. Nagy mehézségeket okoz, hogy az esetnek nem volt szemtanúja.

A debreceni Nyári Egyetem minden hallgatója borkollekciót kapott a földművelésügyi minisztertől

Borkóstoló és mezőgazdasági előadások

Már második hete folynak a Nyári Egyetemen kapcsolatos érdekes és tanulságos mezőgazdasági előadások a gazdasági akadémián, amelynek célja a magyar mezőgazdaság fejlődésének külföldiekkel való megismertetése. Ezen előadások sorából kiemelkedett **Fornády Elemér** szőlészeti és borszási felügyelő, a budafoki állami borpince igazgatójának előadása a magyar borról.

Az előadást követően borkóstoló volt. Híres borvidékeink jellegzetes zamatait borait „gyakorlatilag” is bemutatották. A borok ízének kiemelését az egyes borfajták között fogyasztott híres pallagi esemege jubsajttal fedett kenyérekkel mozdították elő.

A megszokott nagyszámú hallgató-
ságon kívül külön autókkal felvonult lengyel és holland hallgatók hatalmas csapata az értékes előadásért úgy az előadónak, mint az Alma Maternek meleg köszönetüket fejezték ki, amit az akadémia nevében **Sass Gábor** gazdasági akadémiai r. tanár viszonzott.

A borkóstoló végén minden hallgató a földművelésügyi miniszter ajándékaént izléses ki palackokban borkollekciót kapott, hogy Európa minden részébe szétlívve ezek is hirdessék a magyar föld termékeinek kiválóságát.

A lengyel és holland csoportok vezetői kijelentették, hogy ezután ünneppélyes alkalmakkor csak magyar bort fognak inni, majd a csoportok egy-egy dalukat énekeltek el. Felemelő és

megható volt, mikor befejezőül az egész nemzetközi társaság a Gaudeamus igittur énekelte és „Eljen Magyarország” kiáltással távozott.

Fornády Elemér érdekesítő előadása a gazdasági akadémia kitűnő rendezésében nemcsak a magyar borkör elméleti és gyakorlati megismerését és azok beláthatatlan jelentőségű exportpropagandáját tette lehetővé, hanem kitűnő alkalom volt a Magyarország iránti érdeklődés és barátság felélesztésének és megnyilvánulásának.

A gazdasági akadémia előrelő-
termeiben folyó előadások nagy érdeklődés mellett folynak. **Baintner Károly** tanársegéd a magyar sertéshizlalást ismertette. **Galeóczy Miklós**, a dohánykísérleti állomás vezetője „A magyar dohánytermelés és világhelyzete” címmel tartott előadást német nyelven. **Dr Gulyás Antal** egyetemi magántanár a magyar növényvédelmi intézményeket és ezek működését ismertette. **Manninger Adolf** tanársegéd a magyar talajviszonyokról tájékoztatta a külföldi hallgatókat. **Sass Gábor** akadémiai professor, a mezőgazdasági tanfolyam lelkes szervezője a mezőgazdasági gépezet problémáiról beszélt. **Soltész Sándor** akadémiai professor a magyar búza- és burgonyatermelést ismertette. **Taxner Károly** angolnyelvű előadásában a magyar mezőgazdasági szesztermelésről nyújtott kitűnő áttekin-
tést.

— **Ausztrália megkönnyíti a bevándorlást.** Cimberrából jelentik: Hivatalos értesítés szerint 1938 május 31-ig tizenegy hónap alatt 16.500 bevándorló telepedett le Ausztráliában, míg ugyancsak az idő alatt tízezeren hagyták el az országot. A bevándorlási statisztika 1929 óta nem mutat fel ilyen nagyarányú emelkedést. Tekintve, hogy Ausztrália a legkevésbé lakott kontingens, még bőven van letelepedési alkalom a bevándorlók számára. Ennek ellenére egy darabig az ottani hatóságok a bevándorlást erősen korlátozták. Most azonban, úgy látszik, hogy jobb belátásra jutottak, mert most már egyenesen utazási kedvezményekkel és tőkeelőlegekkel könnyítik meg a bevándorlást és a

letelepedést, természetesen csakis az anyaországból kivándorlók számára. Külföldi állampolgárok csak nagyon mehezen telepedhetnek le Ausztráliában.

— **A kereskedelemügyi miniszter** megvonta a postai szállítási jogát a Berlinben megjelenő „Magyar Figyelő” című lapról.

— **Gusztáv Ferenc pásztorfiú-
nak a szemébe szalmaszál hatolt be és beszállították** Kaloosára. Az orvos ott kijelentette, hogy nem lehet halasztani az operációt. Be kell vinni a baját kórházba. Gróf Zichy kalocsai érsek az autóját adta át, hogy a bérsgyermekek minél előbb kórházba kerüljen.

A Nyári Egyetem mai előadásai

9—10-ig: Papp: Magyar nyelv (magyar). — Ferdinándy: Képzőművészetek története Magyarországon (német). Wallisch: Magyar nyelvóra (olaszoknak). 10—11-ig: Révész: Reformáció és ellenreformáció (magyar). — Török: Magyar történelem (német). — Molnos: Magyar líra (francia). — Várady: A magyar irodalom (olasz). 11—12-ig: Ferdinándy: Esztergomi ásatások (magyar). — Kovács: A Dunamedence problémái (angol). — Várady: A magyar irodalom (olasz). — Zaleski: Az „Ember tragédiája” (lengyel). 5—7-ig: Mécs: Előadást.

Polgármesteri fogadás az Arany Birkában.

Ifj. dr Ujvárossy Imre orvos tragikus halála

Hírt adtunk arról, hogy ifj. dr nemes Ujvárossy Imre 26 éves hajduböszörményi származású szikszói fiatal orvos tragikus körülmények között meghalt.

Most szikszói jelentés beszámol a fiatal orvos tragikus halálának részleteiről. Ujvárossy Imre, ki a szikszói kózkórház orvosa volt, egyik barátjával fürödni ment a Hernádba. Fürdés közben Ujvárossy Imre örvénybe került és fulladozni kezdett. Barátja segítségére sietett, azonban nem tudta kimenteni. A szerencsétlen véget ért fiatal orvos holttestét a szikszói komp közelében fogták ki hazaszállították Hajduböszörménybe, hol nagy részvét mellett temették el.

Nagy eső elmosta a tegnapi szegedi szabadtéri előadást

Szeged, aug. 9. Az „István király népe” kedd esti előadását nem lehetett megtartani, mert a nagy esőben a színpalak és a nézőtér átmedvedesedett. A szegedi szabadtéri játékok történetében ez volt az első eset, amikor kedvezőtlen időjárás miatt az előadást megtartani nem lehetett.

— **Ember és medve élet-halálharc.** Ugron Antal napszámos örvösnakú hatalmas medve támadta meg, midőn Kovászna község erdejében mogoró-fapálcát vágott magának. A medve a sürüből rohant elő és Ugron hasába harapott, mire a napszámos botjával fejére vágott. Erre a medve elrohant. A szerencsétlen ember kiáltozásaira többen segítségére siettek. Súlyos sérüléseivel a kovásznai orvoshoz szállították.

— **Tűristaszerencsétlenség.** Mint Innsbruckból jelentik, az Innsbrucktól délnyugatra fekvő Kalküein csoportban vasárnap hegymászó szerencsétlenség történt. Két hegymászó lezuhant és mintegy 70 méteres esés után szörnyethalt. Megállapították, hogy a szerencsétlenül jártak egyike Hussl János kéményseprő. A másik szerencsétlen ember kilétét még nem tudták megállapítani.

— **Hatósági beavatkozást kérnek a miskolci lakók.** Miskolcra jelentik: A beruházási hozzájárulással kapcsolatban Miskolcon is érzhető a lakberek emelkedése. Egyes háztulajdonosok a lakókra akarják áthárítani azt a több terhet, melyet a mai rendkívüli idő-
kben fizetniük kell. Különösen kisebb lakásoknál érezhető az állandó drágulás. A miskolci lakók ezért a hatóság beavatkozását kérik. Az a kívánságuk, hogy az árkormánybiztos terjessze ki működését a lakberek ellenőrzésére is.

Megszállott területi hírek

— Egész Románia területén nagy visszaesést mutat a borfogyasztás, mert három millió liter borral ittak kevesebbet az elmúlt esztendőben, mint két évvel ezelőtt, de a pálinkafogyasztás maradt a régi...

— Egy héttel ezelőtt Mera községből vett bivalyok tejét vitték Kolozsvárra. Közben a községet zár alá helyezték, de ez nem nyugtatta meg a kolozsvári fogyasztókat, valóságos pánik tört ki és százával kérték felvételüket a Pasteur-intézetbe.

— Az erdélyi munkás szervezet emlékiratot szerkeszt a kormány számára a kisebbségi kérdés tisztázására.

— Csik megyében propaganda körutakat rendeztek a ploesti tanítónőképző növendékei, hogy a szintizista székely megyében bemutassák a román táncot, éneket, népszokást, amivel román propagandát akarnak kifejezni...

— Most iktatták be innappélesen a zilahi új református lelképásztort, dr. Mezey Ferencet papi állásába.

— Andrei Tódor dr. igazgató főorvost és a lugosi kórház gondnokát sikkasztás, lopás, hűtlen kezelés vádjával letartóztatták.

— Udvarhelyen most ünnepelte pappá szentelése ötvenéves évfordulóját Hadnagy Mihály aranymisést eszter plébános.

— Haraklán, szilágymegyei község felett nagy vihar vonult keresztül, a község görög katolikus harangozója a toronyba sietett, hogy meghuzza a harangot a vihar ellen. A villám a toronyba csapott és a szerencsétlen embert halálra sujtotta.

— Temesváron és környékén elég gyakori ifjuszombetegedések történetek, úgy, hogy a hatóság óvintézkedéseket tett a járvány továbbterjedésének megakadályozására.

— Erdélyszerte megünnepelték a románok Budapest elfoglalásának 19 évfordulóját, ugyanakkor a fővárosban Mosoiu Traján, a „tiszai hős” sírját megkoszorúzták. Nekünk se árt emlékezni erre a dátumra, mert éppen elég keserű emlékünknél maradt utána...

Komlósi Eszti ke életének 66. évében elhunyt. Temetése csütörtökön délután 6 órakor lesz a köztemető ravatalozójából a református egyház szertartása szerint. Lakása: Beresényi uca 23. Temetését Fehértói cég rendezi.

Kokas Márton 69 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délelőtt 11 órakor lesz a köztemetői ravatalozóteremből református szertartással. Lakása: Jánosi u. 49. Pusztai temetkezési intézet.

Bodonovits István köfaragósegéd 26 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután, négy órakor lesz a köztemetői II/a. ravatalozóteremből római kat. szertartással. Lakása: Komáromi uca 8. Pusztai temetkezési intézet.

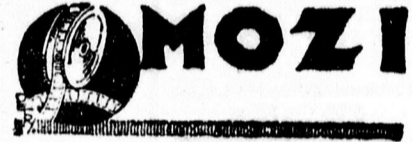
HIRDETMEY. Nemesített rozs-akció. 36.812—1938. C. szám. A folyó évi őszi vetés céljára a földművelésügyi minisztérium képzézfizetés ellenében Fleischmann-féle nemesített rozsot bocsát az igénylők rendelkezésére. A rozs ára a budapesti főzsdei középár, igénylés esetén q-ként 3.25 P előleg fizetendő. Az akcióról mindenemű tájékoztatást megad és az igényléseket felveszi a Debreceni Gazdasági Egyesület Hatvan u. 1. sz. és a vármegyei gazdasági felügyelőség, vármegyháza I. emelet 35. sz. Debrecen, 1938 augusztus 5-én. Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

SZÜLETÉSEK. Klein Bernáth cipőkereskedő, Hajdúböszörmény, leánya Judit. Vona József gazd. cseléd, Köszlyszeg 8. fia József. Czeglédy Gábor Ebes 103. fia Lajos. Hold Péter npsz. Ujléta, fia József. Bokács Ferenc lovasz, Nagyhegyes 2., leánya Róza. Varga István npsz. Keresztesi u. 54. fia István. Tóth János hentessegéd Haláp 106., leánya Eszter. Béres János npsz. Tisztaős, fia József, Szakál László npsz. Csalogány u. 4., fia János. Lell Rudolf sorhajóhadnagy, fia Rudolf.

HÁZASSÁGOK. Nagy Balázs fm. Vendég u. 82.—Asztalos Margit Vendég u. 80. Tökés József fm. Bellelegő 356.—Balázs Zuzsanna u. o. Grósz József terménykereskedő, Nyíracsád—Friedmann Valéria József. kir. herceg u. 60. Nán Gyula szalodai portás, Ferenc József út 11.—Nagy Borbála Kölcsey u. 11.

HALÁLOZÁSOK. Horváth Péter dohánygyári munkás ref. 68 éves. Nagy Ferenc ref. 2 hónapos. Vásárhelyi Klára ref. 2 hónapos. Béres Jánosné Kurucz Etel rk. 28 éves. Nagy János fm. 66 éves, Harangi Irén ref. 9 hónapos.

VIGSZINHÁZ

Ez mindennek a teteje — Nótás betyár

A Vígsház két darabot mutat be egy műsor keretében. Az egyik vadnyugati történet mindenféle lovasbravókkal és természetesen a végén szerelemmel. A nótás betyár nem is nótás betyár, mert ügyes csendőr, aki a legveszedelmesebb banditákat teszi lehetetlenné, sőt elfogja őket, így aztán a magas jutalomdíjból sikerül a saját szerencséjét megalapozni. A veszedelmes lovamatványok mindenütt többet érnek az egész darabban.

A másik szintén amerikai film. Je szalon darab. Mindennek a teteje, mert a legmagasabb felhőkarcoló, a legtöbb anyagi áldozatot jelentő revü, a legdrágább színészek és a legpazarabb látvány, sőt csak az amerikai pénz tud megteremteni. Látványos, sőt szórakoztató film.

A kísérő műsor friss híradója külön érték.

Nem akad gazdája a kétszázpengős adománynak

Titokzatos adomány érkezett a Kollégium ifjusága által megindított telepítési akció intéző bizottsághoz Budapestről. Kun Imre néven 200 pengőt küldtek. A bizottság hálás köszönetet kívánta kifejezni Kun Imrének, de nem lévén pontos címe, ezért minden Kun Imrének Budapestre elküldték a köszönő levelet.

Most következett a meglepetés, mindegyik azzal hártotta el magát a köszönetet, hogy a 200 pengőt nem ő küldte.

Ugy látszik, az adakozó hatékony módon rejtve marad.

Egyébként dr. Balogh Zoltán egyetemi tanársegéd 50 pengőt, Kertész Endre, Szeremley Béla és dr. Nyáry Béla 10—10 pengőt küldtek ugyancsak a telepítési akció céljára.

Sporthíradó

A „Debrecen” sporthírszolgálatát jelenti:

A Hajdu-kupa bajnokság vasárnap fordulója a következő: Hajdudorog: HASE—DMTE, vezető dr. Kiss Gábor. Balmazújváros: BSC—Hajdúnánási TK vezető Szabó Kálmán. Tiszalök: TAC—Tégláskert FC vezető dr. Lengyel József.

Debrecenben a DVSC a Törekvessel játsszik barátságos mérkőzést a motor- és kerékpárverseny keretében. Vezető Takács Jenő. A Törekvést ismeri a közönség, a Bocskaival vívott nagy harcot a kiesés elkerülésére, a DVSE-vel is játszott már.

Mátészalkán tárgyalások indultak meg: a Mátészalkai TK és a M. Vasutas TE között fuziót akarnak létrehozni, az MTK beolvadna az MVTE-be és akkor egy igen komoly, anyagilag is megalapozott, nagy játékerőt képviselő csapata és egylete lenne Mátészalkának. A tervezett fuziónak vannak hívei, de vannak ellenzői is nagy számban.

Kalmár Jenő, a Hungária csapatára hazatért várta a Hungária

lengyel turájáról, mert megsérült. Állítólag porcelválása van és több hónapig nem játszhat.

Elmarad a főiskolai válogatott balti turája, mert a játékosok nagy része nem tudott elmenni. Debrecenből Balassy, a DEAC kapusa volt kizsármelve, de ő sem tudott volna menni. A DEAC különben is kezd a bajnoki idényt augusztus 21-én, így a többi játékos sem nélkülözhetne volna.

A Szürketaxi első turamérkőzése Rotterdamban 3:3 arányban döntetlennel végződött.

A Keleti Alsövetség II. osztályú bajnokságának sorsolását szerdán este fél 7 órakor ejtik meg úgy a debreceni, mint a szabocsi csoportban. A debreceni csoport létszáma bővült, bevezették és indult a Move Hajdúböszörményi TE is, amely jó játékerőt képvisel.

A Bocskai vasárnap Mátészalkán játsszik az MTK-val, míg hétfőn, Nagyboldogasszony ünnepén Kiszvárdán vendégszerepel. A kiszvárdai mérkőzést csak szerdán véglegesítik.

A vasárnapi motor- és kerékpárverseny résztvevői vasárnap délelőtt érkeznek és utána felsorakozva gépeiken a Simonyi út végén levő hősi emlékoszlophoz vonulnak és megkoszorúzzák a szobrot.

Jugoszláviában megkezdődött a bajnoki küzdelem. Az első fordulón a HASK, Opatava csapata 2:1 arányban győzött vidéki ellenfele, a Slavia ellen.

KÖZGAZDASÁG

Itt az olcsó dinnye

Husz fillérre esett a zöldbab ára

A tegnapi hetipiac eseménye, hogy két fontos cikkben olcsóbbodás állott be. Megjelent az olcsó dinnye. Kilója 6 fillér. Több vagon mennyiséget szállítottak a piacra, úgyhogy igen sok eladatlan maradt. A zöldségpiacon végre olcsóbb lett a zöldbab, 20 fillér kilója. Esett a burgonya ára is, legalacsonyabb ár 5 fillér, legmagasabb 7 fillér. Az áresés a gyümölcsökönél folytatódott, így a körte, a barack ára is mérséklődött. Mindenki dinnyét vásárol.

A baromfi piacon is nagy forgalom volt. Az árak a kővér liba és kacsa kivételével nem emelkedtek. Feltűnő a liba drágulása, 145 fillér kilója.

Zöldségpiaci árak: burgonya kg 5—7

fillér, tök drb 8 f, paprika drb 0.5 f, uborka drb 1 f, apró 100 drb 50 f, tengeri csöve 2 f, paradicsom 8—10 f, kelkáposzta drb 2—16 f, hagyma kg 12 f, sóska, spenót kg 28 f, káposzta kg 12 f, zöldség csomója 8 f, fokhagyma kg 30 f, zöldbab kg 20—24 f.

Gyümölcsárak: dinnye 6 f, szőlő 60 f, őszibarack 60—80 f, sárga barack 56 f, körte 32—65 f, alma kg 18—44 f, szilva kg 32 f, aranyalma kg 56 f.

Baromfiárak: csirke kg 1.20 P, párja rántanivaló 0.90—1.20 P, sütni való 1.40—2 P, tyúk kg 1 P, kacsa és liba kilója sovány 80 fillér, kővér kacsa 1.30 P, kővér liba 1.45 P, tojás darabja 7 fillér, kilója 1.35 P.

kevesebbet fizetnek, rövidlábú boronybőrért 10—15 fillérrel többet fizetnek. Jubhőr merinói zöldsúlyban 50—60 f, lőbőr drb 10—11 P. Irányzat nyugodt.

Szerkesztői üzenetek

P. Károly úrnak. Hozzánk intézett levelében említett nevű lapkihordó, mint megállapítottuk, sem kiadóhivatalunk alkalmazásában, sem a velünk kapcsolatban álló hírlapbizományosoknál nincs, így leghelyesebb, ha az illetékes hatósághoz méltóztatik fordulni sérelme megtorlása végett. A beküldött összeget szíveskedjék kiadóhivatalunk pénztáránál visszavenni.

Debrecen sz. kir. város Polgármestere. 33.200—1938. VI. Hirdetmény. (A dohánytermelők figyelmébe.) Ertesítem a város érdekelt lakosságát, hogy a m. kir. Dohányjövendéki Központ Igazgatósága 8800—1938. II. sz. rendeletével a 4 holdon aluli kistermelőknek a dohányvaló tényleg beültetett terület minden kat. holdja után 40.—P rendes holdpénz előleget állapított meg. Azok a termelők, akik holdpénz előleget kívánnak igénybevenni, ezen igényüket a debreceni m. kir. Dohánybevéltő hivatalnál kell bejelenteni. Debrecen, 1938 július 26. — Polgármester.

A testnevelésről szóló 1921. évi LIII. tc. végrehajtása tárgyában kiadott 9000—1924. V. K. M. számú rendelet 11. paragrafusa alapján felhívja az elsőfokú közigazgatási hatóság a testgyakorlásköteles (12—21 éves) ifjakat, hogy Debrecen sz. kir. város testnevelési vezetőségénél (Bethlen-u. 10. sz. délelőtt 8 órától délután 1 óráig) az alább meghatározott napokon és sorrendben, a születési adatokat igazoló okmányokkal (születési anyakönyvi kivonat, iskolai bizonyítvány, tanoncszerződés, munkakönyv, cselédkönyv stb.), valamint állampolgárságukat igazoló iratokkal (illetőleg bizonyítvánnyal) jelentkezzenek. **Jelentkezni**

tartoznak a fő- és középiskolások, valamint a gazdasági ismétlőiskola tanulóit is. A testgyakorlás kötelezettség alá eső ifjak a netáni testi, vagy szellemi fogyatkozásuk, illetőleg a testgyakorlási kötelezettség alól eddig történt felmentésük esetén is kötelesek újból jelentkezni. **Figyelmezteti az elsőfokú közigazgatási hatóság az érdekelt testgyakorlásköteles ifjakat, hogy a jelentkezés elmulasztása a 9000—1924. V. K. M. számú rendelet 26. paragrafusa értelmében 1—80 pengőig terjedhető pénzbírsággal, illetve a 69.009—1927. V. K. M. számú rendelet 3. paragrafusa 4. pontja alapján 3—12 óráig terjedhető visszatartással büntel-**

hető. **Figyelmezteti továbbá az elsőfokú közigazgatási hatóság a szülőket, gondozókat, munkaadókat, hogy a testgyakorláskötelesek jelentkezéséért felelősek, ezeknek jelentkezését ellenőrizték, mert a jelentkezés elmulasztásáért járó büntetés őket is terheli.**

Jelentkezési sorrend:

az 1917. évi születésűek augusztus hó 16., 17. és 18-án, az 1918. évi születésűek augusztus 19., 22., 23. és 24-én, az 1919. évi születésűek augusztus hó 25., 26. és 27-én, az 1920. évi születésűek augusztus hó 29., 30. és 31-én, az 1921. évi születésűek szeptember 1., 2. és 3-án, az 1922. évi születésűek szeptember 5., 6. és 7-én, az 1923. évi születésűek szeptember hó 9., 10. és 12-én, az 1924. évi születésűek szeptember 13., 14. és 15-én, az 1925. évi születésűek szeptember hó 16., 17. és 19-én, az 1926. évi születésűek szeptember hó 20., 21. és 22-én, az összes elmaradottai részére szeptember 23-án.

Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

— Az arcbőr célszerű ápolásához mindenekelőtt az szükséges, hogy balmunkódásunkat reggelenként áhgyomorra egy pohár természetes „**Ferenc József**“ keserűvízzel megfelelően elrendezzük. Kérdezze meg orvosát.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 50 fillér, minden további szó 5 fillér, vasárnap 10 szóig 70 fillér, minden további szó 7 fillér. Üzleti apróhirdetés díja hétköznap 10 szóig 60 fillér, minden további szó 6 fillér, vasárnap 10 szóig 80 fillér, minden további szó 8 fillér. A vastag betűből álló, valamint levelezés és házasság rovathoz elhelyezett apróhirdetések díja kétszeres. Kezdő szavak csak vastag betűvel szedhetők, az apróhirdetések díja mindenkor előre fizetendő. A közlés díja vidékről kis értékű postabélyegekből is beküldhető. Kladohivatalban hagyott címek 27-89 telefonszám alatt megtudhatók, Jelíges hirdetésre ajánlatokat a kiadóhivatal díjmentesen továbbít.

Férfizoknik
kis gyári hibával
csoda
olcsón
a Fischer boltban
Teleki u. 73.

**FÜSZERKERES-
KEDŐK, KOCSMÁRO-
SOK ÉS CUKRASZOK**
figyelmébe!

A tisztifőorvosi rendelkezésekkel kapcsolatosan kifüggesztendő táblák kaphatók kiadóhivatalunk pénztáránál darabonként 12 fillérért. vv.

**Alkalmazást
nyer férfi**

Tanulót
felvesz Király István kft. kávé, fűszer, bor és italárkereskedése, Debrecen. 1584

Asztalostanulót
felveszek. Szilágyi Sándor asztalos, Rothermere u. 46. 1873

Kifutófiút,
15—16 éves, felveszek. Werner, Ferenc József út. 1871

Házmester,
gyermektelen, felvéte-
tik. Burgondia 15. 1865

Rőfőséged,
önálló eladó, tízéves
gyakorlattal, jó bizonyítvánnyal állást keres „Aktív“ jelígen. 1860

Egy
borbélyeséged felvétetik
azonnali munkára. Fel-
sősőzsa, Szőnyi Sándor. 1858

Kifutófiút
felvesz Simon labora-
tórium, Miklós u. 27.

**Alkalmazást
nyer nő**

Gyermekek
mellé háztartásban is
segédkező német leány
felvétetik. Agárdi uca
9. 1861

Vasalónót
azonnalra felveszünk.
Imperial fehérnemű-
gyár, Püspöki palota,
az udvarban. 1874

Irodai
és könyvelési munkák-
ban jártas érettségizett
kisasszonyt felvesz
Del-Ka. 1869

**Háztartási
alkalmazott**

Bejáró
mindenest konyhára
felveszek. Batthyány u.
4. Étkezde. 1876

Ajánlat

Vorzugspreise
für Damen und Herren
vonder Sommeruniversi-
tät zu Debrecen an
der Firma Parfümerie
Földes, Bikapalis, Mozi-
eingang. 1005

Ciánóztasson
bizalommal a „Csala“
ciánózó vállalattal, Rák-
óczi uca 9. sz, tele-
fon: 14-27. 1650 10. 1.

Benzin
ruha, parkett tisztítá-
shoz, autólajok, padló-
olaj. Dunlop gumi, Re-
nault autó. — Victoria
motorkerékpár képvise-
let. Emerich, Sas u.
4. 134 8. 9.

Ciánózási
vállalat Varga u. 10. sz.
Szücs Imre és Szücs Im-
réné. 1072 8. 30

Tégla,
1400 darab 25 pengőért,
borovicafaból masszív
nagy dupla ablakok el-
adók. Kandia u. 14. 1851

TAKAREKTÜZHELY,
fehér zománcozott, ol-
esón eladó. Rákóczi u.
18. 1699 vv.

Dióhálok,
kombinált szekrények,
rekamiék, ebédlők, író-
asztalok, hármasszek-
rények, asztalok, szé-
kek, jégszekrények,
konyhabútorok olesón:
Bütormagazin, Széche-
nyi u. 6. szám. 50+

Poloskairtást
ciángázzal, lakások át-
vizsgálását felelősséggel
végzi Kiss, Kigyó uca
5. szám. 1689. 9. 7.

Hálók,
ebédlők, irodabende-
zések, konyhák, vil-
lanymotorok, rekamiék,
különbféle bútorok el-
adása. Dégenfeld tér 6.
62+

Boroshordó,
új és használt minden
nagyágban és mennyi-
ségben kapható báró
Györfy hordógyártási
telepén, Nap u. 4. Javi-
tások gyorsan készül-
nek. Szőlőprés eladó.
Telefon: 12—83. 147 +

Csinos ruháit
1.50-ért, kabátot 5-ért,
gyermekkabátok 2.50-
ért készítem. Szappa-
nos 17. 1881

Kereslet

Kevéssé
használt kétféle hor-
ganyozott fűrott kút-
csövek, valamint hidro-
for, fürdőszoba és víz-
vezetési tárgyak e lap
kiadóhivatalához „Kész-
pénz“ jelígen ajánlha-
tók. 1757

Teljes ellátás

Kellemes lakás,
finom koszt a Hun-
gária penzióban szobák
napokra s hónapszám-
ra, Ferenc József út 59
szám, telefon: 23-39.
919 vv

**Elelmiszer
ital**

Libahús,
idei, 1.80 kilója. Csapó
uccai színházjáráronál,
libahúsüzletben. 1865

Társ

Uri
fodrásüzletben
hölgyfodrásszal társul-
nék. Cim a kiadóban
1877

Pénz

Pénzt,
privát pénzt folyósítat-
tok, tizenötezer pengőt
ügyfelem kölesön kiad
kis tételekben is. Pa-
taky, Péterfia 53. szám.
1850

Oktatás

Német
nyelvoktatás kezdők-
nek, haladóknak biztos
eredménnyel jutányo-
san. Czeizler, Miklós u.
11. 1867

Bútor

Eladó
alig használt fehér fél-
háló. Rothermere u. 26.
1837

**Tüzelő
anyagok**

Tüzfifa
és szénszükségletét leg-
olcsóbban beszerezheti
Sándor László tüzfifa-
telep, Dózsa u. 25. Te-
lefon: 27—01.
1170. VII. 30. VIII. 30.

**Autó, motor
kerékpár**

Új üzlet!
Kerékpárok, kerékpár-
alkatrészek legolcsóbb-
ban Emerich, Sas uca
4. 134. 8. 9.

Legolcsóbb
kerékpárjavító műhely:
belsőgumi P 1.20, külső
gumi prima P 4.20, pe-
dál 2.80, lánc 3.50. —
Keszler, Széchenyi u. 1.
1431 vv

Csepel
segédmotoros eladó. —
Tóth kabinos, nagy-
erdei strandfürdő. 1870

**Atadó üzlet
vendéglő**

Híd uca 14,
számu ház a közked-
velt Bagolyvár ven-
dégelével elköltözés
miatt eladó. v. v.

**Kiadó lakás
egyszobás**

Uccai
egy szoba, konyha,
spájz szeptemberre ki-
adó. Rothermere uca
29. 1872

Uccai
szoba, konyha, spájz
szeptemberre kiadó. —
Temelő uca 14/D. sz.
1857

**Kiadó lakás
kétszobás**

Gyönyörű,
napos, kétszobás lakás
november 1-re kiadó.
Ajtó uca 26. 1875

**Kiadó lakás
háromszobás**

3 szoba,
előszobás lakás sok
mellékkeliségekkel,
szép kerttel, villany,
jövizű kút az udvarban
kiadó, esetleg több rész
ben is. Érdeklődni a
tulajdonosnál délután
3-tól 5-ig Galamb uca
6. szám. 1862

**Butorozott
szoba**

Különbéjárati
csinosan butorozott szo-
ba 1—2 személynek
augusztus 15-re kiadó.
Arany János u. 29, ke-
resztépület. 1486 vv

Elveszett

Köntösgáti
sinen vasárnap este
barna ridikült elvesz-
tettem, benne levő
szemüveget megtaláló
jutalomba részesül. Da-
ráló, Csap u. 3. 1879

Vegyes

Komondor
kutyát keresek megvé-
telre. Károly Ferenc
József út 26/a. 1868

Moslék
eladó Pannónia étkez-
dében. 1880

Grafológusnő
mult, jelen, jövőről
felvilágosít. Fogad Szé-
chenyi 43. szám. 1834

Ingóságvétel

Üzleti
pultot és polcot jókar-
ban keresek. Hatvan u.
4. 1866

**Ingóság
eladás**

Erős
nagy kapu, bontásból
őcska ajtó, ablakok el-
adók. Tanító utca 18.
1006 v. v.

Eladó házhely

Görömböly-Tapolcán
eladó 144 négyszögöl
villatelek, erdőközeli-
ben. Kerekes Józsefné
Mád. 1602

Villatelekek,
beállított gyümölcsö-
sökkal eladók, Sesztina
uca 4. 373 8. 13.

Eladó ház

Eladó
Baksai S. u. 6. Kas-
sai utból, villamos
megálló, 3 szoba, elő-
tér, fürdő, kamara,
konyha, vízvezeték,
festve, azonnal elfog-
lalható. 816 8, 23

Földbérlet

22 kat. hold föld
részes művelésre ud-
varbeli lakással kiadó.
Böszörményi út 8. 1863

Eladó föld

Kövesút
mentén, Nyilasteleptől
1 km-re 4 hold prima
szántó eladó. Értekezni
Diószegi ügyvédnél. —
Piac 81. 1878

Felelős szerkesztő:

PÁLFY JÓZSEF
Tiszántúli - Könyv- és
Lapkiadó Rt. kiadása